

דברי הכנסת

כנס מיוחד

הישיבה הארבע-מאות-ושלושים-ושש של הכנסת השלוש-עשרה

יום שני, ב' בסיוון התשנ"ו (20 במאי 1996)

ירושלים, הכנסת, שעה 11:00

דברי יושב-ראש הכנסת לזכרו של חבר הכנסת לשעבר אמיל חביבי, זיכרונו לברכה

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת, אני פותח כנס מיוחד של הכנסת, יום שני, ב' בסיוון התשנ"ו, 20 במאי 1996.

חברי הכנסת, אודה לכם אם תקומו.

(חברי הכנסת מכבדים בקימה את זכרו של המנוח.)

חבר הכנסת לשעבר אמיל חביבי הלך לעולמו ביום חמישי, 2 במאי 1996, י"ג באייר התשנ"ו, והובא למנוחת עולמים בעירו חיפה ביום שישי, 3 במאי 1996, י"ד באייר התשנ"ו.

אמיל חביבי היה חבר כנסת מטעם סיעת רק"ח וכיהן בכנסות השנייה, השלישית, החמישית, השישית והשביעית. היה חבר בוועדת השירותים הציבוריים, בוועדת הפנים ובוועדת הכנסת.

הכנסת מביעה את תנחומיה לרעייתו, למשפחתו ולתנועתו.

יהי זכרו ברוך.

הצעת חוק התכנון והבנייה (הוראת שעה), התשנ"ו-1996

(קריאה שלישית)

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים לסדר-היום. אני רוצה בתוך דקה אחת להבהיר. הכינוס הזה מתכנס מכיוון שהיו לנו חתימות של 30 חברי כנסת מסיעת הליכוד, ממפלגת העבודה ומסיעות נוספות.

על סדר-היום ארבעה נושאים. על-פי החלטה של ועדת הכנסת, אנחנו מעלים על כל 30 חתימות שני נושאים ולא יותר. עם זאת, מכיוון שהכינוס מתקיים, וסביר להניח שזה הכינוס האחרון בכנסת הזאת, בשבוע הבא אנחנו הולכים לבחירות, על-פי החלטה של ועדת הכנסת, כל הצעת חוק בקריאה שנייה ובקריאה שלישית, המגובה ב-30 חתימות ויותר וראש הוועדה מבקש להעלות אותה להצבעה, על-פי החלטת ועדת הכנסת אנחנו מחויבים לעשות זאת.

אשר על כן עולה גם על סדר-היום הצעת חוק התכנון והבנייה (הוראת שעה), התשנ"ו-1996, בקריאה שלישית. מדוע קריאה שלישית? מכיוון שקריאה שנייה כבר היתה. היתה אז בקשה של חבר הכנסת פורז בשם סיעתו, סיעת מרצ, להטיל על ההצבעה בקריאה השלישית הצעת אי-אמון, לראות בזה הצעת אמון. אשר על כן, לא התקיימה אז הצבעה בקריאה שלישית. בינתיים חבר הכנסת פורז וסיעתו הורידו את הצעת האי-אמון, ולכן, מבחינת התקנון והחוק – החוק כשיר עכשיו להצבעה.

על כן בפתיחת הישיבה נצביע ואחר כך נעבור ליתר הנושאים כפי שאתם רואים אותם.

כן, אדוני שר המשפטים. אני מבקש לעשות את זה מהר כדי שלא תהיה חלילה הרגשה של – – –

קריאה:

צריך לצלצל.

היו"ר ש' וייס:

צלצלנו. צריך לצלצל עוד הפעם, כי חמש דקות לפני ההצבעה צריך לצלצל. אבקש לצלצל.

אדוני שר המשפטים, בבקשה.

דב שילנסקי (הליכוד):

מה הגיוס הגדול פה?

שר המשפטים ד' ליבאי:

נכבדי היושב-ראש, אנחנו נמצאים באירוע מיוחד מאוד במינו. נראה לנו שזה היום האחרון להתכנסות הכנסת הזאת. אנחנו מתבקשים להעביר הצעת חוק בקריאה שלישית.

בקשתי היא לאפשר לי כחבר הממשלה לנמק את ההתנגדות התקיפה שלנו להצעת החוק, בהסתמך על סעיף 50 לתקנון. אני ער לכך שמדובר בהצעת חוק פרטית. לגבי הצעות חוק פרטיות חל סעיף 141(א) לתקנון, המפנה אותנו בנושאים מסוימים להליכים לגבי הצעות חוק ממשלתיות. אני ער לכך שלמכשול לי הוראת סעיף 129 לתקנון, שמדברת על כך שבתום ההצבעה בכל סעיפי החוק תתקיים מייד הקריאה השלישית, שבה תצביע הכנסת ללא דיון נוסף על הנוסח הסופי. אלא כאן נשתבשו הדברים בלאו הכי משום שהכנסת לא הצביעה מייד בזמנה. אם כך, אני חושב שמול סעיף 129, כשעומד סעיף 50, אפשר להרשות לחבר הממשלה לדבר בשלב זה.

מכל מקום, אני מבקש את החלטת אדוני יושב-ראש הכנסת.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה. אדוני השר, מכיוון שהבקשה גם הופנתה קודם, כלומר היתה התעניינות, אני התייעצתי עם מזכיר הכנסת, וניסיונו העשיר היה גם לעזרי, ויש לי יותר מאשר הרגשה, שבין סעיף 129 לבין סעיף 50, כשמדובר על הצבעה בוודאי בקריאה שלישית, בעצם צריכים לעבור להצבעה. זו תחושת התקנונית.

שר המשפטים ד' ליבאי:

נכבדי היושב-ראש, אני מקבל את תחושתו, מה גם שאני מבין מההרכב שנוכח כרגע באולם, שכנראה אין צורך בהנמקה נוספת.

היו"ר ש' וייס:

זה לא הנימוק שלי.

שר המשפטים ד' ליבאי:

לא, אבל זה יכול להיות נימוק שלי.

אני מכבד את עמדתו של אדוני, ואני מסיר את בקשתי.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אם כך, אנחנו עוברים להצבעה.

דן תיכון (הליכוד):

מה עושה פה הטלוויזיה?

היו"ר ש' וייס:

אני לא יודע. מה שברור הוא שאסור לשדר. מה זה מעניין אם יש טלוויזיה? אני משער שהם נכנסו כחוק, לפי הכללים שקצין הכנסת מקפיד עליהם מאוד.

חברים יקרים, הצעת חוק התכנון והבנייה (הוראת שעה), התשנ"ו-1996, בקריאה שלישית. ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 1

בעד החוק – 10

נגד – 19

נמנעים – אין

חוק התכנון והבנייה (הוראת שעה), התשנ"ו-1996, לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

התוצאות: עשרה תומכים, 19 מתנגדים, אין נמנעים. אני קובע שהצעת החוק הוסרה. הצעת החוק לא אושרה.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר ש' וייס:

הודעה לסגנית מזכיר הכנסת.

סגנית מזכיר הכנסת ש' כרם:

ברשות יושב-ראש הכנסת, הנני מתכבדת להודיע, כי הונחו היום על שולחן הכנסת –

הצעת חוק השיפוט הצבאי (תיקון מס' 31), התשנ"ו-1996, שהחזירה ועדת החוץ והביטחון לקריאה שלישית.

לקריאה ראשונה, מטעם ועדת הכנסת: הצעת חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם (תיקון מס' 26), התשנ"ו-1996; הצעת חוק שכר חברי הכנסת (תיקון מס' 17), התשנ"ו-1996.

עוד אודיעכם מטעם מערכת רשומות, כי הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 44) (סגירת מרפסות קיימות בקומת קרקע או קירוי), התשנ"ו-1996, שפורסמה בהצעות חוק 2546, מיום י"ב באייר התשנ"ו, 1 במאי 1996, עמוד 836, פורסמה בטעות. תודה.

היו"ר ש' וייס:

תודה.

כישלון מדיניות הביטחון של הממשלה בעקבות הפיגוע הרצחני נגד ישראלים באזור בית-אל ובעקבות התחדשות הפיגועים בדרום-לבנון לאחר מבצע "ענבי זעם"

היו"ר ש' וייס:

רבותי, אנחנו עוברים להמשך סדר-היום. כישלון מדיניות הביטחון של הממשלה בעקבות הפיגוע הרצחני נגד ישראלים באזור בית-אל ובעקבות התחדשות הפיגועים בדרום-לבנון לאחר מבצע "ענבי

זעם" – מטעם הליכוד. ינמק את ההצעה חבר הכנסת יוסף אחימאיר. ישיב שר החוץ, השר אהוד ברק. עשר דקות; בבקשה.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, בפתח דברי אני רוצה לשלוח תנחומים למשפחת בויס ולבית בית-אל על רצח תלמיד הישיבה דוד בויס בידי מחבלים, בידי אנשי רצח, שמחפשים דם יהודי באשר הינו. אני רוצה לשלוח איחולי רפואה שלמה לפצועים, לכל הפצועים, פצועי ההתקפה הנפשעת בבית-אל, ואיחולי החלמה מהירה לפצועי צה"ל, שנפצעו בימים האחרונים בלבנון והם מאושפדים בבית-החולים "רמב"ם" בחיפה.

היו"ר ש' וייס:

אנחנו מצטרפים לדבריך, גם לדברי התנחומים וגם לאיחולי ההחלמה.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

תודה רבה.

אדוני היושב-ראש, היו כאלה, שמעתי כך בתקשורת, שלא רצו את הדיון הזה, מכל מיני סיבות. אמרו שהדיון הזה נעשה משיקולי בחירות; שהדיון הזה נעשה כאשר ערוץ-33 איננו מצלם; שאנחנו עשרה ימים לפני הבחירות שתקבענה את גורלה ואת עתידה של מדינת ישראל, ולכן בשביל מה לקיים את הדיון הזה. ואני שואל: אז מה? האם לא קורים בינתיים דברים במדינה? האם יהודים לא נרצחים? האם חיילי צה"ל לא נפצעים? האם הכנסת איננה בת-תוקף גם בשעה זו כדי לקיים דיונים? לכן אני חושב, שהדיון הזה הוא בעתו, הוא בזמנו, ובוודאי לאחר שקורים אירועים כל כך קשים וחריפים גם תוך כדי מערכת הבחירות.

נוסף על כך, אנחנו שומעים וקוראים בתקשורת, שהרמטכ"ל מדווח על חששות לפיגועים נוספים, יש התרעות שיהיו עוד פיגועים. אני חושב שהדברים האלה מחייבים את תשומת לבם של הכנסת ואת תשומת לבו של הציבור. ואני חושב שכדאי גם בשעה זו וגם מעל במה זו לשלוח ברכת "יישר כוח", ברכת "חזק ואמץ" לחיילי צה"ל ולכל זרועות הביטחון באשר הם, על כך שגם בעצם הימים האלה הם עומדים על משמר הארץ, על משמר המדינה, גם בלבנון, ברצועת הביטחון, גם בחברון, גם ליד בית-אל, בכל אתר ואתר. הם את שלהם עושים כהלכה, הם את שלהם עושים במסירות כתמיד. זה הצבא שלנו, זה הצבא הטוב ביותר, והוא עושה את שלו.

לדאבוננו, הממשלה הזאת, שמורידה את הפקודות, את ההנחיות, היא זו שאיננה עושה את שלה. ואנחנו ראינו מה שקרה לפני כמה ימים בחברון, כאשר נתפס רב-מחבלים מאנשי ה"חמאס", הלא הוא האדון חסן סלאמה. הדבר הזה, תפיסת רב-המחבלים הזה, שתכנן, שרצח עשרות יהודים, עשרות ישראלים, ותכנן עוד ועוד מעשי פיגוע, הדבר הזה לא היה מתאפשר כמובן אילולא היעילות והמסירות והעירנות של חיילי גולני שנמצאים שם. אבל הוא גם התאפשר בזכות עצם נוכחותו של

צה"ל בחברון והיכולת שלו לפטרל, לבדוק מה קורה שם, לעצור חשודים ולהניח את ידו גם על מחבלים מהסוג של חסן סלאמה, ולחסוך בכך הרבה דם בעתיד.

אני חושב, שהממשלה הזאת, ממשלת השמאל הזאת, היא זו שפועלת אפילו בחברון משיקולי בחירות. הם הודיעו שלא יפנו בינתיים את חברון, עד הבחירות. ומה יהיה אחרי הבחירות? האם אחרי הבחירות אפשר יהיה לפנות ולהפקיר דם יהודים בחברון או בבית-אל? ואני שומע גם משר החוץ שנמצא כאן, ידידי אהוד ברק, שאומר שאנחנו נדאג לכך שהסגר על יהודה ושומרון יהיה עד הבחירות. כלומר, אנחנו, הממשלה, לא רוצים פיגועים עד הבחירות. מה שיהיה אחרי הבחירות – אלוהים גדול. אינני מאשים אותם, חלילה וחס, חס וחלילה, שהם רוצים פיגועים, או שלא אכפת להם ממה שיהיה אחרי הבחירות מבחינת פיגועים. אבל אין ספק, שעצם האמירה הזאת, שאנחנו נדאג שיהיה סגר עד הבחירות, שלא יהיו פיגועים עד הבחירות, היא אמירה חמורה כשלעצמה.

ואשר ל"ענבי זעם", המבצע שהתמשך 18 ימים – שוב, אני חושב שאנחנו, האופוזיציה, נתנו תמיכה לממשלה בכל הנושא של הטיפול בטרור ה"חיזבאללה" בדרום-לבנון. אבל שוב, צה"ל עשה את שלו, טייסי חיל האוויר עשו את שלהם, התותחנים עשו את שלהם, כפי שצריך. נכון, היתה תקלה מסוימת, וגם אנחנו משתתפים בצער ובאבל על עשרות הלבנונים שנהרגו על לא עוול בכפם. אבל שוב, איזה מין הנחיה ניתנה לצה"ל? נתנו לצה"ל לכתוש במשך 18 יום את דרום-לבנון, לגרש עשרות אלפי לבנונים חפים מפשע מתחומי כפריהם, ולא פתרו את הבעיה בגבול הצפון. במשך אותם 18 יום, עד דקה אחת לפני 04:00, טיילי "קטיושות" הוסיפו ליפול על יישובי הצפון, על קריית-שמונה, על נהרייה, על המושבים, על הקיבוצים, על כל האזור. כל האזור שותק. והפתרון שחיפשו, שרצו להשיג באמצעות אותו מבצע "ענבי זעם", לא נמצא. ואנחנו ראינו את ההתקפה הנמשכת של ה"חיזבאללה" על אזור הביטחון, על חיילי צה"ל. עשו איזה הסכם הבנות שאיננו פותר את הבעיה, שממשיך בעצם את הלחימה שם, שממשיך את ההתקפה, שממשיך את המשואה העגומה הזאת: צה"ל מול ה"חיזבאללה", ה"חיזבאללה" מול צה"ל. והפתרון לא נמצא.

הייתי מציע לכולנו לבקר גם בימים אלה ביישובי הצפון. קל מאוד לבקר בקריית-שמונה או בנהרייה כשקורים דברים, כשהאירועים האלה מתרחשים, כדי להיות בתקשורת, כדי להצטלם. אני מציע להיות במקומות האלה גם בימים אלה ולראות שהזעם כתוצאה מ"ענבי זעם" נמשך והפתרון לא נמצא. החשש של תושבי הצפון מפני המשך הפיגועים עדיין קיים ומקנן בקרבם. עשו פעולה, פעולה שלא תאמה את המציאות שהיתה בשטח ולא הביאה פתרון, למרות ההבנות ולמרות ההסכם שכביכול נחתם בין ממשלת ישראל לבין סוריה, ובאמצעותה עם ה"חיזבאללה" ויתר הגורמים שעדיין משחקים באש באותו אזור מסוכן.

אני גם רוצה בהזדמנות זו להביע את דעתי על המקרה של אותו מחבל שהתפוצץ בירושלים. למזלנו, לאושרנו, הוא התפוצץ, הוא נפצע. אבל אילולא זה קרה, אילולא קרתה לו התקלה הזאת, מי יודע מה הוא היה עושה, מה הוא היה מעולל. היתה פה שרשרת של מחדלים, בזה אחר זה, שהביאה לכך, שהמחבל הגיע דרך שערי הכניסה לישראל, דרך נתב"ג, הגיע דרך שני מלונות לירושלים. ואילולא קרתה לו תאונת עבודה, מי יודע מה הוא היה עושה, מה הוא היה עוד מעולל. ומי יודע כמה עוד מחבלים כאלה בפוטנציה מסתובבים חס וחלילה וזוממים לעשות את מה שהם רוצים לעשות.

אני גם שומע את ה"חמאס", את דוברי ה"חמאס" בעזה, אותה עזה שהיא קן צרעות, אותה עזה שהיא אתר ל"בישול" פיגועים, לפעילות ה"חמאס", למעשי זמם נגד אזרחי ישראל. אולי משם לא מתנהלים היום פיגועים, כי שם זה מקום המושב של מה שנקרא הממשלה. כבר יש לו ממשלה לערפאת. כבר יש ממשלה ושרים לאותו ארגון ערפאתי אש"פ/פ"ט. משם אולי לא נעשים פיגועים,

אבל משם ניתנות ההנחיות. ואני שומע את הדברים התמוהים שאומר ראש ה"חמאס". הוא נותן כביכול הוראה שלא לעשות פיגועים עד הבחירות – לא כדאי לנו לעשות פיגועים עד הבחירות.

אני מקווה, מייחל, מבקש ממש ומתפלל שלא יהיו פיגועים, לא עד הבחירות ולא אחרי הבחירות. חלילה וחס שהדברים האלה יהיו קשורים בבחירות. אבל הדברים האלה שאומר ראש ה"חמאס" בעזה הם דברים מוזרים ביותר, כאילו שגם הוא מרשה לעצמו, משיקולים שלו, לא לפגוע, לא ליזום פיגועים, לתת הוראה, שאגב לא מתקבלת על-ידי כל אנשיו. אינני יודע מי שם נותן הוראות, מי ממלא אחרי הוראות. יש שם ערב רב של מחבלים, של ארגונים, של פלגים שעושים מה שהם רוצים. וכל האמירות בתקשורת או האמירות הפומביות הן רק לצורכי תעמולה, רק לצורכי תעמולה אש"פיסטית.

הדברים האלה הם חמורים ביותר. ואני מקווה שב-29 במאי הממשלה הזאת, שלדאבוני איננה יודעת לטפל בביטחון, היא יודעת רק לדבר על ביטחון, אני מקווה שב-29 במאי הממשלה הזאת תרד מעל הבמה ותאפשר לממשלה לאומית, ממשלה אחראית, לקדם גם שלום וגם ביטחון, שבה יהיה שר ביטחון במשרה מלאה שיטפל רק בנושאי ביטחון. אני מקווה, שב-29 במאי אזרחי ישראל ידעו מה צריך לעשות, גם למען ביטחונם. תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת אחימאיר, אתה הזכרת בראשית דברך, שהיה כאילו ניסיון לבטל את הדיון היום.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

כך קראתי בעיתונים.

היו"ר ש' וייס:

אני רוצה להבהיר מה היה, לא היו סודות. נכון שאתמול התקיימו שיחות ביני לבין יושב-ראש סיעת העבודה, ראש הקואליציה, חבר הכנסת רענן כהן, ויושב-ראש סיעת הליכוד, חבר הכנסת קצב, בעקבות פנייה של הרבה מאוד חברי כנסת אלי, מתוך בקשה שלא לקיים את הדיון מכיוון שאנחנו בתוך תוכה של מערכת בחירות, ואנשים בדין ובצדק עסוקים במערכת הבחירות, וגם לא היה תקדים בתולדות הכנסות שהתקיים כינוס של כנסת שמונה ימים לפני הבחירות. אני נוטל על עצמי את האחריות. אני חשבת, שאם יש בקשה, אפשר לקיים את הדיון.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

הנושא הוא כל כך חמור, אדוני היושב-ראש, שהיתה לזה הצדקה.

היו"ר ש' וייס:

קודם כול זה לא קרה, העובדה שיש כינוס, אבל אני לוקח על עצמי את האחריות לפנייה, וראשי הסיעות נטו להיעתר לפנייה שלי. רציתי למנוע מצב, שאף שיש 60 חתימות, 30 ו30 – היה לי ברור שכך יהיה – יהיו באולם שישה אנשים, ואז מבחינת הפרלמנטריזם צריך גם לשקול מה עדיף: שישה אנשים כאשר 60 חתמו – – –

יוסף בא-גד (מולדת):

עשרה.

היו"ר ש' וייס:

אתה יודע מה? 12.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

12 בדיוק.

היו"ר ש' וייס:

זה היה אחד השיקולים, ולמרות הכול הכרענו בצוותא לקיים את הדיון. זה כל הסיפור.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

כבר היו פה דיונים עם שני אנשים, עם איש וחצי.

היו"ר ש' וייס:

לא, סלח לי, לא היה מקרה שהתקיים דיון שמונה ימים לפני בחירות, ואני מתגאה בזה שאני כיושב-ראש הכנסת מאפשר את זה. הרי יכולתי לא לאפשר את זה.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

אתה באמת יכול להיות גאה.

היו"ר ש' וייס:

היתה כוונה טובה, בסוף סוכם שיש דיון, והלואי שהאנשים שחותמים היו באים.

אדוני שר החוץ. על-פי הכללים, לרשות שר החוץ עשר דקות, אבל מכיוון שלך היו 12 דקות, יהיו גם לשר החוץ 12 דקות.

שר החוץ א' ברק:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, לב כולנו עם משפחת בויס, וכולנו מאחלים החלמה מהירה לפצועי הפיגועים בלבנון.

זה חודשיים, חבר הכנסת אחימאיר, אנחנו עדים למסע הפחדה שמנוהל על-ידי הליכוד, שמוכן להחליש את כוח העמידה של מדינת ישראל כדי להגדיל את סיכוייו לנצח בבחירות. מה כל העניין שהזכרת שייך למדיניות הביטחון של ממשלת ישראל? כשיאיר מנדלסון נהרג בדרך לדולב, מישהו שאל על מדיניות הביטחון של ממשלת שמיר או ארנס? כאשר רחל דרוק ויצחק רופא נהרגו בצומת-רחלים, מישהו שאל על מדיניות הביטחון של ממשלת שמיר או ארנס?

יוסף אחימאיר (הליכוד):

— — —

שר החוץ א' ברק:

כאשר צבי קליין נהרג בדרך לעופרה, מישהו שאל על מדיניות הביטחון של שמיר או ארנס?

יוסף אחימאיר (הליכוד):

איזה שימוש עשיתם ברצח בבת-ים.

שר החוץ א' ברק:

כשעשרות אזרחים וחיילים ישראלים נהרגו לאורך השנים תחת ממשלות הליכוד, ב-15 שנות שלטונו, איש לא העלה את נושא מדיניות הביטחון של ממשלת שמיר. כאשר קברנו את חללי מכונית הספארי, מישהו שאל על מדיניות הביטחון של הליכוד? כאשר קברנו את החיילים משער פאטמה, מישהו שאל על מדיניות הביטחון של הליכוד? בעשרות אירועים ביטחוניים אחרים, מישהו בכלל העלה את עניין מדיניות הביטחון? זה באמת שייך לממשלה?

משה פלד (צומת):

אף פעם לא שאלתם, רק הפגנתם.

שר החוץ א' ברק:

מי עסק אז בכלל בממשלת שמיר? כל הציבור במדינת ישראל וכל הבית התלכדו סביב המאבק המבצעי – – –

יוסף אחימאיר (הליכוד):

גם היום.

שר החוץ א' ברק:

– – – התלכד סביב מפקדיו ולוחמיו, התלכד סביב ההגנה על ביטחון ישראל.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת פלד, נא להירגע.

שר החוץ א' ברק:

אני אגיד לכם מה מרגיז אתכם: מרגיז אתכם שיש לנו מדינה נפלאה. כל העולם מתפעל ממה שהעם הקטן שלנו בנה פה ב-48 שנים. בנינו מדינה חזקה, משגשגת, עם עוצמה כלכלית חברתית וצבאית. שילמנו מחיר כבד במלחמות, בפיגועי טרור, במאבק עיקש על ביטחוננו ועצמאותנו, אבל לא הרמנו ידיים, לא נכנענו בפני הטרור. נלחמנו וידענו שהטרור לא ינצח אותנו.

את הטרור לא מנצחים בהופעות קצרות פה מעל הדוכן הזה ואת הטרור לא מנצחים בקטעים של 30 שניות בטלוויזיה. לטיפול בטרור דרוש יותר מסממאות ויותר מתמונות. אסור לתת לטרור לנצח ואסור לתת לו להכתיב את אווירת הדיונים בבית הזה, ואסור לתת לו להכתיב מי יהיה ראש ממשלת ישראל.

רק המאבק הנחרץ שלנו בטרור, כפי שכל ממשלה בישראל היתה עושה אותו, כשהוא מנוהל במקביל עם חתירה נמרצת לשלום – שלא כל ממשלה בישראל מנהלת – רק הוא יביא בסופו של דבר לביטחון אישי. האנשים הכי טובים של מדינת ישראל עומדים בראש הגופים שמטרתם לחסל את הטרור, ואני מכיר אותם מקרוב. ביחד לחמנו בטרור.

ממשלת ישראל בהנהגת פרס, זאת וזאת שתקום אחרי 29 במאי, חזקות ומנוסות, ואנחנו נכה בטרור ונמגר אותו בכל הכוח, בכל האמצעים, בכל מקום. אבל צריך גם אמון וגם סבלנות.

אני רוצה להגיד כמה מלים על דברים אחרים שקשורים ל"ענבי זעם", כמה עניינים שלא ברורים לכם, או שאתם חושבים שהציבור בארץ לא מספיק אינטליגנטי בשביל להבין. למשל, הסכם ההבנות. לכולכם יש ניסיון עשיר בלחימה בטרור. אני מניח שעיינתם גם בספר של ביבי על טרור, ואני בטוח שתבינו את ההסבר הבא.

מדינת ישראל יצאה למבצע מוגבל בלבנון שיש לו שתי תכליות: האחת – להפסיק את ירי ה"קטיושות" בגליל; השנייה – לתת לצה"ל חופש פעולה באזור הביטחון. שתי המטרות האלה הושגו. המבצע הזה הניב הסכם כתוב, רחב, מפורטות בו הבנות מחייבות, יש מחויבות אמריקנית לקיומו ויש מערכת שבה מעורבת גם סוריה ושדואגת בסך הכול לכך שההסכם הזה יתקיים.

אנחנו לא אמרנו ולא חזרנו לא על תרופות פלא ולא על הבטחות שווא, שאיזו פעולה חד-פעמית תביא ב"זבנג וגמרנו" פתרון לבעיית הטרור. גם חברי הבית וגם הציבור בישראל מכירים את ה"זבנג וגמרנו" שהתחלנו בלבנון ביוני 1982 ואנחנו עדיין נאבקים עם זנבותיו, ולהוותנו לפעמים קוברים את קורבנות תוצאותיו.

מר נתניהו מתיימר לדעת דבר או שניים על ארצות-הברית. לנשיא לינקולן מייחסים את האמרה, שאפשר לרמות חלק מהאנשים כל הזמן או את כל האנשים חלק מהזמן, אבל אי-אפשר לרמות את כל האנשים כל הזמן.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

הוא בטח חשב עליך.

שר החוץ א' ברק:

אני בטוח, שאפילו אתם, גם עם ארתור, יועץ הסתרים והסקרים, לא מסוגלים לעשות את זה.

משה קצב (הליכוד):

נתראה בשבוע הבא, אדוני שר החוץ. אל יתהלל חוגר כמפתח.

שר החוץ א' ברק:

אין ביטחון של מאה אחוזים, זה אף פעם לא היה.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

מה זה שייך ל"ענבי זעם"? מה זה שייך לביטחון?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת אחימאיר, אתה לא יכול להכתיב לשר החוץ את נאומו. הוא לא הכתיב לך את הנאום.

משה קצב (הליכוד):

— — —

שר החוץ א' ברק:

לא דרך חזרה לג'באליה ולבלאטה. רק בדרך משולבת, של מכות ליתושי הטרור וייבוש הביצה של הסכסוך, טיפול במקורות הפוליטיים של הסכסוך, רק הצירוף של שני הדברים האלה יביא בסופו של דבר גם את חיסול הטרור וגם ביטחון ושלום לישראל.

ארגוני הטרור ושולחיהם באירן מנהלים קרב, לדעתי קרב מאסף, נגד תהליך השלום במזרח התיכון. הקרב הזה לא יהיה קל, גם בקרב מאסף יש נפגעים, והם יזכו אולי לעוד חצי שנה, לעוד שנה, לעוד שנתיים של פעילות. בסופו של דבר, בדרך שלנו, לא בדרך שלכם, נביא גם לביטחון ושלום וגם להפסקת הטרור.

משה קצב (הליכוד):

בינתיים אין לא ביטחון ולא שלום.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

ניתן לכם צ'אנס עוד עשרה ימים.

שר החוץ א' ברק:

אנחנו נמשיך בדרך שלנו. ביטחונה הלאומי של מדינת ישראל לא מבוסס על ספר מתכונים למלחמה בטרור, אלא על עוצמתו של צה"ל, על צמיחה כלכלית, על חיוניות חברתית, על יחסים מיוחדים עם ארצות-הברית, על יכולתנו הכוללת האסטרטגית ועל העובדה שמדינות ערב ושלטי ערב מאמינים שמדינת ישראל היא מדינה עם יכולת גרעינית. ואני אומר: מדינת ישראל הזאת, חזקה, בוטחת בעצמה, היא שתנוע קדימה אל השלום. והציבור יודע את האמת.

חבר הכנסת אחימאיר, לא נפנה את חברון. צה"ל אמור להיערך מחדש בחברון. אף יהודי לא יוצא ולא יועבר לא מתל-רומיידה, לא מבית אברהם אבינו, לא מבית-הדסה, לא משניאורסון. צה"ל ייערך במערך הדוק מסביבם, סביב המתחמים היהודיים ולאורך צירי התנועה שמובילים אליהם. ישראלי שירצה לנסוע מהבית הזה עד פתחה של מערת-המכפלה ייסע רצוף דרך כבישים ודרכים שכולם באחזקתו ובשליטתו של צה"ל.

משה פלד (צומת):

זה בניגוד לתפיסת הביטחון של ראש הממשלה לשעבר, בניגוד מוחלט.

שר החוץ א' ברק:

אני אומר לכם, זה שבועות ארוכים מתנהל מסע דמגוגי, שקרי, לדעתי גם חסר אחריות, של תנועת הליכוד בנושא ירושלים.

אלי גולדשמידט (העבודה):

הם נותנים לגיטימציה לחלוקת ירושלים.

שר החוץ א' ברק:

אלמלא ידעתי שכל המטרה היא השגת השלטון, הייתי אומר שזה מבצע הונאה פוליטי חסר תקדים.
אנחנו נחלק את ירושלים? מי כבש את ירושלים?

יוסף אחימאיר (הליכוד):

עם ישראל.

שר החוץ א' ברק:

מי הורה על כיבוש ירושלים?

משה קצב (הליכוד):

בוודאי, מפלגת העבודה כבשה את ירושלים. בושה וחרפה. זה עניין מפלגתי, אדוני שר החוץ?

שר החוץ א' ברק:

ממשלת אשכול-דיין.

משה קצב (הליכוד):

שחרור ירושלים זה עניין מפלגתי? ממתי שחרור ירושלים זה עניין מפלגתי?

שר החוץ א' ברק:

מי עמד בראש צה"ל?

משה קצב (הליכוד):

מה זה קשור? בראש צה"ל עמדה מפלגת העבודה?

שר החוץ א' ברק:

מי פיקד על חטיבת הצנחנים?

משה קצב (הליכוד):

שר החוץ, אתה לא מתבייש? אתה היית רמטכ"ל בצה"ל.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת משה קצב, אני אצטרך לקרוא לך לסדר.

שר החוץ א' ברק:

מי צעד במעלה שער-האריות?

משה קצב (הליכוד):

אתה היית רמטכ"ל פוליטי? אני שואל אותך, מפלגת העבודה מינתה אותך?

היו"ר ש' וייס:

אדוני שר החוץ, סליחה, תאפשר לי לקרוא להם לסדר. חבר הכנסת קצב, אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה.

משה קצב (הליכוד):

עוד לא היה דבר כזה. מי מינה אותך לרמטכ"ל, מפלגת העבודה?

שר החוץ א' ברק:

מישה ארנס ויצחק שמיר מינו אותי.

משה קצב (הליכוד):

ממשלת ישראל מינתה אותך, לא יצחק שמיר. ממשלת ישראל.

היו"ר ש' וייס:

אדוני שר החוץ, תאפשר לי להרגיע אותם.

משה קצב (הליכוד):

בושה וחרפה איך מדבר רמטכ"ל לשעבר. איך הוא מדבר על שחרור ירושלים? אתם לא מתביישים? זה עניין מפלגתי?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת משה קצב, אני קורא אותך לסדר בפעם השנייה. זהו, תירגע עכשיו.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

הוא עושה פוליטיזציה של צה"ל.

היו"ר ש' וייס:

אדוני שר החוץ, סלח לי לרגע. חבר הכנסת משה קצב, אתה כראש סיעה רוצה שאני אוציא אותך מן האולם?

משה קצב (הליכוד):

אם היה אומר את הדברים האלה חבר הכנסת מן השורה, אבל רמטכ"ל לשעבר?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת משה קצב, אני קראתי אותך לסדר פעמיים. אתה רוצה שאני אכנס לתוכן של הדברים? אתה לא יכול להפריע כך.

משה קצב (הליכוד):

אתה יכול לקרוא לי לסדר. רמטכ"ל לשעבר לא יתבטא כך. מינוי רמטכ"ל זה עניין מפלגתי?

משה פלד (צומת):

אדוני היושב-ראש, אתה צריך להילחם על כבודה של ירושלים.

היו"ר ש' וייס:

אדוני שר החוץ, סליחה לשנייה אחת.

משה קצב (הליכוד):

נכשלת בלשונך, תחזור בכך.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת קצב, אני קורא לך לסדר. זה הכול. אתם רוצים שאני אכנס לתוכן של נאומים? אני גם לא התערבתי בנאומים שלכם.

משה פלד (צומת):

אבל הוא שר החוץ, הוא מדבר על ירושלים.

היו"ר ש' וייס:

הוא יגיד מה שהוא רוצה. תדונו אותו ציבורית. השתקת שרים בכנסת הזאת לא תתקיים. כבר היה לנו סיפור כזה. סיפור ההשתקה נגמר פה.

שר החוץ א' ברק:

למה מרגיזות אתכם העובדות?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת קצב, אני מצטרף להוציא אותך פעם ראשונה בתולדות הכנסת. אתה לא יכול לצעוק כאשר השר נואם.

משה קצב (הליכוד):

אני רוצה לדבר עם חבר הכנסת גולדשמידט ואתה מפריע לי.

היו"ר ש' וייס:

סלח לי, אני מפריע לך? אני יושב-ראש הישיבה עכשיו וקראתי לך פעמיים לסדר.

משה קצב (הליכוד):

כל הכבוד כאשר אתה פונה אלי – – –

היו"ר ש' וייס:

אני פניתי אליך וביקשתי להפסיק להפריע. פעמיים פניתי. אתה לא יכול לשבש את הישיבה. רבותי, סיפור השתקת השרים נגמר.

שר החוץ א' ברק:

ממשלת ישראל בראשות – – –

משה קצב (הליכוד):

אתה פתאום גיבור היום.

היו"ר ש' וייס:

אני לא גיבור פתאום. אני כמו שהייתי כל הזמן. סלח לי, אתה לא יכול להפריע יותר.

משה קצב (הליכוד):

אל תתגרה – – –

היו"ר ש' וייס:

אני לא מתגרה. אני יושב-ראש הכנסת ויושב-ראש הישיבה. אתה תאפשר לשר לדבר.

שר החוץ א' ברק:

יושב-ראש סיעת הליכוד, אל תיבהל מהעובדות.

יהושע מצא (הליכוד):

אבל אתה מסלף את העובדות. אתה לא מתבייש? מתי ביקרת במזרח-ירושלים?

שר החוץ א' ברק:

סיעת הליכוד, אל תיבהלו מהעובדות.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת מצא, אני אקרא לך לסדר.

יהושע מצא (הליכוד):

למה הוא מציג את שחרור העיר כדבר מפלגתי? בושה וחרפה.

היו"ר ש' וייס:

אני אינני מתערב בתוכן של הנאומים. אתם תאפשרו לו לדבר.

שר החוץ א' ברק:

ככל שאתה צודק פחות, אתה צועק יותר.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת מצא, אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה.

יהושע מצא (הליכוד):

חובתך להפסיק אותו, הוא לא יכול לסלף.

היו"ר ש' וייס:

חובתי לקרוא לך לסדר, לא להתערב בתוכן של הנאומים. אתה רוצה שיושב-ראש הכנסת יתערב בתוכן של הנאומים?

שר החוץ א' ברק:

ככל שאתה צודק פחות, אתה צועק יותר.

יהושע מצא (הליכוד):

תתבייש לך, אתה מבייש את הרמטכ"לות שלך.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת מצא, אני קורא אותך לסדר בפעם השנייה.

שר החוץ א' ברק:

ככל שאתה צודק פחות, אתה צועק יותר.

יהושע מצא (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כל כך מהר?

היו"ר ש' וייס:

כן, לפי הצעקות.

יהושע מצא (הליכוד):

אתה כבר אחרי הפריימריס.

רן כהן (מרצ):

— — —

היו"ר ש' וייס:

אל תעזור לי. לא תהיה בכנסת הזאת יותר השתקה של שרים, השתקה של איש, גם לא של חבר כנסת.

משה קצב (הליכוד):

תפקידך כיושב-ראש הכנסת — — —

משה פלד (צומת):

— — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת משה פלד, אני קורא אותך לסדר בפעם השנייה.

יהושע מצא (הליכוד):

הוא מבייש את הרמטכ"לות שלו. בושה וחרפה.

היו"ר ש' וייס:

אני אצטרך להוציא אותך, חבר הכנסת מצא. אני לא רוצה לעשות זאת, אבל אצטרך.

רן כהן (מרצ):

מה אתם עושים כאן מעשי בריונות?

משה פלד (צומת):

אתה הבריון.

שר החוץ א' ברק:

ככל שאתה – – –

היו"ר ש' וייס:

סליחה, אדוני השר, אני לא אאפשר את זה.

משה קצב (הליכוד):

עוד לא היה כדבר הזה. רמטכ"ל לשעבר גורם לפוליטיזציה של צה"ל.

שר החוץ א' ברק:

ככל שאתה צודק פחות, אתה צועק יותר.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת קצב ומצא, אני קראתי אתכם פעמיים לסדר.

יהושע מצא (הליכוד):

אולי תספר לנו על צאלים?

שר החוץ א' ברק:

ככל שאתה צודק פחות, אתה צועק יותר.

משה קצב (הליכוד):

אתה צודק.

היו"ר ש' וייס:

לא הייתי רוצה בישיבה האחרונה של הכנסת לחזור לימים לא טובים.

שר החוץ א' ברק:

חבר הכנסת מצא, ככל שאתה צודק פחות אתה צועק יותר.

יהושע מצא (הליכוד):

לך יש רמקול ואתה יכול לדבר. אתה מסלף.

שר החוץ א' ברק:

ממשלת ישראל בראשות לוי אשכול, זכרו לברכה, כאשר שר הביטחון היה משה דיין, זכרו לברכה, הורתה לצה"ל לשחרר את ירושלים.

משה קצב (הליכוד):

היתה ממשלת אחדות, לא ממשלת העבודה. אם לא ידעת זאת, מותר לך לדעת. פתאום מפלגת העבודה שחררה את ירושלים, לא חיילי צה"ל.

היו"ר ש' וייס:

חברים, אני אפסיק את הישיבה אם לא תירגעו.

שר החוץ א' ברק:

עובדות אינן משתנות על-ידי צעקות.

משה קצב (הליכוד):

האם לא חיילי צה"ל שחררו את ירושלים?

שר החוץ א' ברק:

תפסיק לצרוח, אל תדאג לחיילי צה"ל. תאמין לי, חבר הכנסת קצב, שאני מכיר את חיילי צה"ל טוב כמוך וברור שמי שנלחם זה הם.

משה קצב (הליכוד):

מה זה נוגע למפלגת העבודה?

היו"ר ש' וייס:

אם לא תירגעו, אני אפסיק את הישיבה. אני לא צנזרתי אותך ואני לא אצנזר אותו. זה הכול.

שלמה בוחבוט (העבודה):

היושב-ראש צודק, מה הבריונות הזאת?

היו"ר ש' וייס:

אני אצנזר פה אנשים? אני צנזרתי את הנאום שלך? אני התערבתי בנאום שלך? אתה יכול להגיש תלונה לוועדת האתיקה.

שר החוץ א' ברק:

מי בנה את ירושלים כאשר הליכוד רק דיבר? טדי קולק.

יהושע מצא (הליכוד):

ומי מחלק אותה? אתה מחלק אותה.

היו"ר ש' וייס:

רבותי, אני מפסיק את הישיבה לשלוש דקות. אדוני שר החוץ, אתה תחזור לנאום. אני מפסיק את הישיבה לשלוש דקות ואתה תחזור להשלים את נאומך. זה יהיה בסדר, אלא אם אתם מסכימים עכשיו להירגע. נעשה עוד ניסיון אחד.

משה קצב (הליכוד):

החלטת על שלוש דקות, תכבד את ההחלטה שלך.

היו"ר ש' וייס:

אני לא רוצה שהישיבה האחרונה תזכיר לנו ישיבות איומות שהיו לנו פה.

יהושע מצא (הליכוד):

אבל שלא יסלף עובדות. אתה יכול לתבוע אחריות מרמטכ"ל לשעבר.

היו"ר ש' וייס:

אני אאפשר לשר ולחבר כנסת לדבר פה. לא בצעקות. אני אוציא אותך, חבר הכנסת מצא. יהיה לי מאוד לא נעים. לא הייתי רוצה בישיבה האחרונה.

משה קצב (הליכוד):

את ירושלים שחררה מפלגת העבודה?

שר החוץ א' ברק:

אני רוצה להזכיר – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת קצב, אתה חבר כנסת ותיק. תאפשר לי לנהל את הישיבה. אתה מפריע עכשיו.

משה קצב (הליכוד):

תרשה לי, אני בכלל מדבר עכשיו עם השר רמון.

היו"ר ש' וייס:

אבל לא בקול רם, אתה מפריע.

משה קצב (הליכוד):

אל תתערב, בבקשה.

היו"ר ש' וייס:

מה זה "אל תתערב"? סלח לי, אתה לא יכול לדבר בקול רם.

משה קצב (הליכוד):

אל תתערב בשיחות בין השר רמון לביני. אתה חייב להתערב בכל דבר.

היו"ר ש' וייס:

אני אצטרך, לדאבוני, לנקוט את האמצעים העומדים לרשותי. אני לא רוצה לעשות זאת.

משה קצב (הליכוד):

אני אדבר עם השר רמון בלי שתתערב.

היו"ר ש' וייס:

לא בקול רם, זה הכול.

משה קצב (הליכוד):

זה לא תפקידך.

היו"ר ש' וייס:

תפקידי לשמור על כבוד הבית הזה.

משה קצב (הליכוד):

תפקידך לשמור על כבוד הבית ועל ירושלים.

היו"ר ש' וייס:

מה זה שייך עכשיו לעניין?

משה קצב (הליכוד):

זה שייך. את ירושלים לא שחררה מפלגת העבודה.

היו"ר ש' וייס:

מספיק עם תרבות הצעקות הזאת. מספיק כבר.

שר החוץ א' ברק:

חבר הכנסת קצב, האמן לי שאני מכיר את חלקם של חיילי צה"ל בכיבוש ירושלים בדיוק כמוך.

יהושע מצא (הליכוד):

את צאלים אתה מכיר?

שר החוץ א' ברק:

אני מכיר הכול יותר טוב ממך, אל תדאג.

היו"ר ש' וייס:

אדוני שר החוץ, בואו נתרום כולנו יחד לסיום הקטע הזה.

שר החוץ א' ברק:

אמרתי, ואני חוזר ואומר מה שאמרתי, כי זו האמת. ממשלת ישראל בראשות לוי אשכול – – –

יהושע מצא (הליכוד):

ממשלת האחדות הלאומית.

שר החוץ א' ברק:

ממשלת ישראל בראשות לוי אשכול עם שר הביטחון משה דיין הורו לצה"ל לשחרר את ירושלים. טדי קולק בנה את ירושלים כשהליכוד דיבר. אני יודע למה אתם לא רוצים שאני אתקדם הלאה, כי אתם לא רוצים שאני אגיע לפרשה מהחודשים האחרונים – מי רצה להרחיב את השכונות של ירושלים ומי עצר את הבנייה של ירושלים.

יהושע מצא (הליכוד):

בושה וחרפה לשמוע אותך. בושה וחרפה להקשיב לך.

שר החוץ א' ברק:

ממשלת רבין יזמה הרחבת הבנייה בירושלים. ביבי הריח את ריח האפשרות אולי לפגוע בממשלה, ובשיתוף עם חבר הכנסת דראושה הוא טרפד את התוכנית הזאת.

משה קצב (הליכוד):

מי קיבל את ההחלטה, ביבי או אתם? אתם החלטתם על – – – למה ביטלתם את ההפקעה?

שר החוץ א' ברק:

למה אתה לא רוצה לשמוע את זה?

משה קצב (הליכוד):

שקר וכזב.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת קצב.

שר החוץ א' ברק:

מר נתניהו, ביחד עם מר דראושה, לא לפני 28 שנה, לפני חודשים בודדים, בלם את תוכניתה של ממשלת רבין.

משה קצב (הליכוד):

שקר וכזב.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת קצב, פעמיים קראתי אותך לסדר. אדוני השר, אני מבקש להתחיל לסיים. זה לא ייגמר לעולם.

שר החוץ א' ברק:

מר נתניהו, בשיתוף עם מר דראושה – – –

משה קצב (הליכוד):

שקר וכזב.

שר החוץ א' ברק:

אני יודע למה אתם לא רוצים לשמוע.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

— — —

היו"ר ש' וייס:

אל תפריע, חבר הכנסת אחימאיר.

שר החוץ א' ברק:

לא לפני 28 שנה, לפני חודשים בודדים, ממשלת רבין ניסתה להניע תוכנית לבנייה בירושלים, ומר נתניהו, בשיתוף עם חבר הכנסת דראושה, טרפד את התוכנית הזאת.

משה קצב (הליכוד):

שקר וכזב.

שר החוץ א' ברק:

זו האמת, ואתם לא אוהבים לשמוע אותה. באמת, מגן ירושלים.

משה קצב (הליכוד):

תלמד את העובדות.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת קצב, תן לו לסיים את הנאום. מספיק כבר.

משה קצב (הליכוד):

שילמד את העובדות.

שר החוץ א' ברק:

לא דיברתי עדיין עשר דקות.

היו"ר ש' וייס:

אדוני שר החוץ, עם כל הכבוד לך ולכולכם, יש פה מספיק מתח גם בלי ויכוח על הזמן.

שר החוץ א' ברק:

יש בליכוד אנשים הגונים, וקשה לי לראות אותם מקבלים, מאמינים ופועלים על-פי התעמולה השקרית הזאת. שמעון פרס לא יחלק את ירושלים. נקודה. ואם המשפט הזה לא ברור, אני אנקד אותו שוב: שמעון פרס וממשלת ישראל בראשותו לא יחלקו את ירושלים. נקודה. ירושלים רחבה, מאוחדת, בריבונותנו, בירת ישראל לנצח. נקודה.

לדעתי, אם לא הייתם מעלים את הנושא הזה, ספק אם הוא היה עולה בכלל היום על סדר-היום.

היו"ר ש' וייס:

אדוני שר החוץ, יש לנו כללים. אני הארכתי מאוד את הזמן כי הפריעו לך כל הזמן, אבל עליך לסיים.

שר החוץ א' ברק:

אני רוצה הערה אחרונה.

אני אומר לכם, בסופו של דבר אני רואה את הליכוד נערך כמו שבשבת סקרים לקראת הבחירות, ואני רואה את הליכוד ממריא כמו יונת שלום קשורה בחוט ניילון למאמץ לעשות הסדרים מדיניים ולהביא ביטחון ושלום לישראל. אני בטוח שלא חזיונות השקר ולא קוסמי הסקרים ישכנעו את הציבור ב-29 במאי.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

— — — איפה

שר החוץ א' ברק:

ב-29 במאי הציבור יחליט על-פי תפיסתו את האמת, והאמת תנצח. תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה לשר החוץ.

רבותי, זו ישיבה אחרונה שלנו, ולי יש החלטה פנימית שאני לא אוציא אנשים בישיבה אחרונה, בוודאי לא ראשי סיעות. אל תנצלו את המצב.

מה הצעתך, אדוני שר החוץ? יש לנו אפשרות לקיים דיון במליאה, אבל יש בעיה עם זה, כי זה יהיה בשנת 2000 בערך. לא. זה לא יהיה, כי כבר לא תהיה לנו מליאה. או העברה לוועדה, או להסיר. מה הצעתך?

שר החוץ א' ברק:

דיון בוועדה.

היו"ר ש' וייס:

ועדה. האם חבר הכנסת אחימאיר מסכים שזה יהיה בוועדה?

יוסף אחימאיר (הליכוד):

— — — הוועדה מתכנסת.

היו"ר ש' וייס:

זה תלוי בנסיבות, ביושב-ראש הוועדה וכן הלאה.

אם כן, נעבור להצבעה. יש הצעה אחרת של חבר הכנסת בא-גד. אם הוא איננו, זו זכותך. דקה אחת. אני מבקש להקפיד על הזמן. חבר הכנסת קצב, בבקשה.

משה קצב (הליכוד):

אדוני שר החוץ, אתה לא צמחת במערכת המפלגתית הפוליטית. הציפייה ממך היא לגישה יותר ממלכתית ויותר אחראית ופחות כיתתית וצרת אופקים. הניסיון שלך לייחס את שחרור ירושלים להחלטה מפלגתית, כדי להפיק תועלת פוליטית ורווחים מפלגתיים למפלגת העבודה, הוא ניסיון בלתי אחראי, נואל.

הפעם יותר מאי-פעם, אדוני שר החוץ, אני מתחזק בעמדה שנקט אחד משרי הממשלה הקודמת, שדרש את פיטורין מתפקידך כרמטכ"ל.

הי"ר ש' וייס:

מה הצעתך, להסיר?

רן כהן (מרצ):

לפטר – – –

משה קצב (הליכוד):

הצעתי, בהחלט להסיר. כן.

הי"ר ש' וייס:

אם כן, יש לנו כאן הצעה של שר החוץ להעביר את הנושא לוועדת החוץ והביטחון והצעה של חבר הכנסת קצב להסיר אותו מסדר-היום. אם יש רוב, הרוב פירשו להעביר לוועדת החוץ והביטחון. אם זה נגד, זה כאילו הסרה מסדר-היום. ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 2

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 11

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – 1

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת החוץ והביטחון נתקבלה.

הי"ר ש' וייס:

11 תומכים, מתנגד אחד, אפס נמנעים. אני קובע שהנושא יעבור לוועדת החוץ והביטחון. תודה רבה.

הליכוד משתמש בפיגועי הטרור במערכת הבחירות

היו"ר ש' וייס:

אני מזמין עכשיו את חבר הכנסת גדעון שגיא להביא לפנינו את ההצעה לסדר-היום בנושא: הליכוד משתמש בפיגועי הטרור במערכת הבחירות. אני שוב פונה אליכם, רבותי, לאפשר דיון סביר. קריאות ביניים אפשריות, אבל לא בהתמדה ובצעקות וכן הלאה. זו התכנסות אחרונה של הכנסת הזאת.

בבקשה, עשר דקות לרשותך. על ההצעה הזאת ישיב השר חיים רמון.

גדעון שגיא (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, ייתכן שחייל גולני, סמ"ר מאירי, יוקע כמי שקלקל את התסריט שעליו עמלו יחצ"ני מערכת הבחירות של הליכוד.

ייתכן שכדור אחד שנורה ופגע במרצח ה"חמאס" חסן סלאמה ימנע את הפיגוע שעלול היה להיות ה"קליימקס" של תשדירי הליכוד ולספק את ההוכחה הגדולה בנוסח "אמרנו לכם".

כל כדור שנורה על כוחותינו הוא אבן בבניין התיזה של יחצ"ני הליכוד, שנועד להוכיח, כביכול, שפרס נכשל. כל פצוע מגויס להוכחה שתהליך אוסלו פשט את הרגל. לאחר שנדקר חייל בג'נין הודיע הליכוד, ש"הדבר מבטא חוסר יכולת של הממשלה להבטיח את ביטחון אזרחי המדינה". וכאשר נדקר בשבוע שעבר בחור ישיבה, טענו דוברי הליכוד שזוהי הוכחה שממשלת פרס מפקירה דם יהודי. לא צריך הרבה דמיון כדי לשער איזה תגובות הכינו לנו יחצ"ני הליכוד אם חלילה יארע פיגוע יותר קשה.

חצי שנה אחרי רצח ראש הממשלה יצחק רבין, זיכרוננו לברכה, שכח כנראה חבר הכנסת ביבי נתניהו את המחיר שגובה עלילת דם, את מחירה של ההסתה נגד רבין, שכביכול הפקיר את ביטחון ישראל.

מעניין אם ביבי נותן את דעתו למרחק הקטן שבין תמונות הדם שהוא מראה בתשדירי הבחירות לבין חידוש מסע ההסתה שהחל בו לאחרונה העיתון החרדי "השבוע", שטען בגיליונו האחרון שפרס שיתף פעולה עם האויב במלחמת לבנון.

האם ייתכן שביבי מתעלם מהמרחק הקטן בין השימוש היומיומי שנעשה בתשדירי הבחירות של הליכוד בדם נפגעי הטרור ובגוויות המוטלות בין שברי האוטובוס, לבין הלגיטימיות שמקבל פעיל ליכוד השולף אקדח נגד פעיל של העבודה ויורה בו?

ואם חלילה יקרה אסון, איך תסביר, חבר הכנסת ביבי נתניהו, שאתה לא נתת יד לשידורי ההסתה?
האם תוכל שוב לברוח מן האחריות באופן שבו ברכת מאחריותך לכנס ההסתה נגד רבין, שנערך – –
–

יוסף אחימאיר (הליכוד):

איך אתה קבעת שפעיל הליכוד ירה? בית-המשפט עוד לא קבע. איך אתה קובע דבר כזה?

גדעון שגיא (העבודה):

אתם קבעתם ואתם אישרתם את הדבר הזה.

היו"ר ש' וייס:

אני לא רוצה לקרוא אותך לסדר, כי זו ישיבה אחרונה. תסיים את הכנסת הזאת בלי סנקציות.

גדעון שגיא (העבודה):

ביבי נתניהו לא יוכל לברוח שוב מן האחריות לכנס ההסתה שנערך בכיכר-ציון סמוך לרצח ראש
הממשלה.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

מי שהניף את התמונה של רבין תומך היום בפרס.

גדעון שגיא (העבודה):

כי הוא למד את מה שביבי נתניהו לא למד.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

עוד לא יודעים מי זה – – –

גדעון שגיא (העבודה):

דווקא בימים האלה.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת אחמיאיר, למען הסדר – קריאה ראשונה לסדר.

גדעון שגיא (העבודה):

דווקא בימים האלה, שבהם חוזר ומדגיש ביבי נתניהו בכל אספת בחירות שהוא מקיים בקרב החרדים את המחויבות שלו למורשת ישראל, הוא היה צריך להבין את המשמעות של השימוש בעלילת דם. דווקא ביבי היה צריך להיזהר ולא להידרדר אל התהום שאליה שקעו מסיתים ותועמלנים שעשו שימוש בדם יהודים לקידום מטרותיהם הפוליטיות. דווקא ביבי היה צריך להיזהר ולא ללבות את השנאה, שהיתה תמיד השמן על גלגלי ההסתה שהולידו הפרעות נגד היהודים בכל הדורות, עד ימינו אלה. דווקא ביבי היה צריך להיות מודע לכך, שהצירוף הנורא של הסתה ועלילת שווא מולידיים שנאה תהומית ואכזריות בלתי אנושית.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

המחנה שלך הצטיין באלימות.

גדעון שגיא (העבודה):

יהיו המניעים של אבות עלילות הדם כנגד היהודים אשר יהיו. השימוש הציני שנעשה בתעמולת הבחירות בפיגועים שהיו ובכל נפגע הוא עלילת דם שנועדה לספק תאוות שלטון בלתי מרוסנת. שימוש כזה לסיפוק תאוות שלטון הוא תופעה שאין לה תקדים במשטרים דמוקרטיים, והוא מהווה סכנה מוחשית למשטר הדמוקרטי.

חבר הכנסת ביבי נתניהו, אם יקרה חלילה מקרה נוסף של פגיעה טרגית, הנובעת מאלימות של יהודי נגד יהודי, בגלל העלילה השפלה של הפקרת ביטחון ישראל על-ידי הממשלה, דמו יהיה בראשך. לא, לא תינקה ולא תעזור לך התדמית של שוחר שלום, שאתה עוטה על עצמך ערב הבחירות.

בשעתי מחיתי נגד ההכללות שנעשו, אדוני היושב-ראש, בנושא האחריות לרצח רבין. אני דחיתי את הזיקה ואת החיבור שעשה אברהם בורג בין אוניברסיטת בר-אילן לטהרן. עשיתי זאת מתוך אמונה, שלאחר הרצח דרושות לעם הזה הידברות ופתיחות במקום ניכור ושנאה.

אבל מנהיג הליכוד, אדוני היושב-ראש, יצא כנראה מדעתו אם שישה חודשים לאחר הרצח הוא מבקש להחזיר את הגלגל לאחור. אני חייב להזהיר, שזהו מרשם לשנאת אחים, לשפיכות דמים ולסכנה למשטר הדמוקרטי.

לא פחות חמור הוא השקר, שהוא היסוד לתעמולת הבחירות שלכם. ביבי נתניהו מבטיח שנים ללא פיגועים תחת שלטון הליכוד. ביבי נתניהו הטיף מעל לבמה הזאת עשרות פעמים להמשך השלטון בשכם, בג'נין ובעזה. הוא שכח שכבר היינו בעזה והוא שכח כנראה כמה חיילים נפגעו בעזה ב-15 שנות שלטון הליכוד. הוא שכח כיצד הוא הפחיד את כולנו בסכנה הצפויה לנו אם חלילה ניסוג מעזה. אם צדקת אז, חבר הכנסת ביבי נתניהו, כיצד אתה מוכן היום להשלים עם אוסלו? ואם טעית, ושלטוננו בעזה אכן עלה לנו בעשרות רבות של קורבנות חינם, אתה לא חייב להתנצל, כי ממילא איש לא יבקש ממך להתנצל. אבל אל תשקר את העם במצח נחושה, שיש לך כאילו מרשם בטוח לשלום בטוח. אין לכם מרשם לשלום בטוח, אלא לחזרה לעימות ולמלחמה. אין לכם פתרון בטוח, אלא מרשם בטוח לחזור חזרה לבידודה המדיני של ישראל ולחידוש חזית של אלימות מצד כל השכנים שלנו.

חברי הכנסת, הציבור שרוצה שלום איננו מטומטם. הוא יודע שהמרשם שלכם הוא אחיזת עיניים. תודה רבה, אדוני.

היו"ר ש' וייס:

אני מאוד מודה לחבר הכנסת שגיא. השר רמון ישיב בשם הממשלה.

לפי הרכב הנוכחות אפשר עוד מעט להעביר את הדיון, ואם יוסי אחימאיר לא היה פה, הייתי אומר שאפשר להעביר את הדיון ללשכת מפלגת העבודה.

שר הפנים ח' רמון:

חבר הכנסת בא-גד בא לעזור. חבר הכנסת בא-גד, לא הראית אותי בתשדירים שלך. מאוד נעלבתי מהעניין הזה.

יוסף בא-גד (מולדת):

דווקא אתה ביקשת לשמוע דברי תורה ממני.

היו"ר ש' וייס:

אבל הוא יתפלל למענך בתשדירים שלו.

שר הפנים ח' רמון:

רצוי.

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, פעם בארבע שנים כל אחד מאזרחי ואזרחיות מדינת ישראל הולך לקלפי והוא אמור לבחור באופן חופשי, על-פי השקפת עולמו, בעד איזו מפלגה הוא בוחר, בעד איזה מועמד הוא רוצה לבחור ומי הוא רוצה שיהיה ראש ממשלה. אני מכבד את הבחירה של כל אחד מהאזרחים בישראל. כל אחד, על-פי השקפתו, חושב, שמה שהוא עושה הוא לטובת המדינה, שזוהי הדרך הנכונה, והוא מקווה שבחירתו אכן תזכה לרוב והמועמד שהוא מצביע עבורו יזכה בבחירות וישרת את המדינה באמונה.

כל מי שרוצה לבחור בליכוד או בביבי נתניהו – זוהי זכותו המלאה. אני, כמובן, חושב שזו טעות. אבל אם הוא הגיע למסקנה הזאת בדרך חופשית, ללא לחצים – זה דבר לגיטימי, זה חלק מהחיים הדמוקרטיים במדינת ישראל. אם הוא החליט לבחור בשמעון פרס, במפלגת העבודה, והגיע לכך באופן חופשי – אני חושב שזוהי גם בחירה נכונה, וודאי שכולנו מכבדים זאת.

אבל בבחירות הללו החליטו להשתתף ארגוני טרור. בבחירות הללו החליטו בטהרן לקבוע מי יהיה ראש ממשלת ישראל. טהרן עושה מאמץ אדיר ומפעילה את ה"חיזבאללה", את ה"חמאס" ואת "הג'יהאד", כדי לקבוע מי יהיה ראש ממשלת ישראל בארבע השנים הבאות. הדברים הללו ידועים, הם חד-משמעיים. ראש אמ"ן אמר זאת. מפכ"ל המשטרה אמר זאת. יש בידינו כל הידיעות, שאי-אפשר, כמובן, לחשוף אותן בפני הציבור, אבל בהחלט ניתן לחשוף אותן בפני חברי ועדת החוץ והביטחון, לרבות החברים מהליכוד. וכל אחד יוכל להיווכח, שבימים אלה נעשה מאמץ גדול לבצע מעשי טרור שמטרתם קודם כול לפגוע באזרחי מדינת ישראל ולהשפיע על דעת הקהל בישראל כיצד הם יצביעו. כלומר, זהו צל שמאיים על הדמוקרטיה בישראל.

מעולם לא ניסו ארגוני טרור באופן מתוכנן, כמדיניות, לבוא ולשים קץ לממשלה בראשות שמעון פרס. הם חוששים, שהמשך תהליך השלום יביא להכחדתם של ארגוני הטרור, יביא לכך שהם ייעלמו, יביא לכך שאותם 80% מהעם הפלשתיני שרוצים לחיות אתנו בשלום, שהולכים אתנו בתהליך השלום, יהפכו 100%, ולא תהיה להם תקומה. מכך חוששים ארגוני הטרור, והם רוצים להחזיר אותנו לימים שהיתה פה אינתיפאדה של טרור, שתהליך השלום ייקטע, שתהליך השלום לא יימשך, וברגע שהוא לא יימשך, הטרור יגבר. הוא לא יקיף רק אותם ארגונים קטנים של כמה עשרות, כמה מאות, אלא הוא יקיף חזרה את כל העם הפלשתיני, את כל אלה שיצאו ממעגל הטרור. זוהי המטרה שלהם. הם יודעים, שככל שהם יפגעו יותר, דעת הקהל בארץ תיטה יותר נגד עושי השלום.

ואני אומר לכולנו, לחברי הכנסת ולבוחרים, שאין כניעה מבישה יותר לטרור מאשר לעשות את רצונם, לשנות את דרך ההצבעה שלנו כתוצאה מפעילותם. זו כוונתם המוצהרת. הם לא מסתירים זאת.

אני אומר לכל אחד מאתנו: אתה רוצה לבחור ביבי, תבחר ביבי. אתה רוצה לבחור שמעון פרס, תבחר שמעון פרס. אבל, אל תקבל החלטות כתוצאה מפיגועים של ארגוני הטרור, כי זו המטרה שלהם. וברגע שתשנה את הצבעתך כתוצאה מפיגוע, עשית את מה שהם רוצים. וכאשר עושים את רצון ארגוני הטרור, נכנעים להם.

אני קורא לליכוד ליצור קונסנסוס סביב הנוסחה הזאת, כאשר כולנו נאמר: לא ניכנע לטרור, אנחנו ננצח אותו, והוא לא יקבע לנו, הוא לא יקבע לנו דבר, ובוודאי לא יקבע לנו מי יהיה ראש הממשלה שלנו.

אני מצטער לומר לחברי מהליכוד, שבימים אלה, עוד בטרם נחת ההליקופטר שנשא פצועים מקרב חיילי צה"ל בבית-החולים "רמב"ם", ההליקופטר הזה כבר כיב בתשדירי התעמולה – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

בחי"ך, חיים. אתה עושה צחוק? פואד אמר ב-1992 שארנס מזמין התקפות טרור, כך אמר ראש מטה הבחירות שלך. את המקרה בבת-ים כולנו עוד זוכרים, כאשר פעם אחרי פעם הקרנתם – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת איתן, חבר הכנסת איתן.

מיכאל איתן (הליכוד):

מה אתה עושה צחוק? אתה חושב שלאנשים יש זיכרון קצר?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת איתן, זו היתה הערה שלך ועכשיו נמשיך.

מיכאל איתן (הליכוד):

זה פתטי מה שאתה, חיים, אמרת כאן.

שר הפנים ח' רמון:

עוד בטרם מגיע הפצוע לבית-החולים, הוא כבר הוכחה לכול. ומי שעושה את זה, ומי שמשחק בעניין הזה, משחק – מדעת או שלא מדעת – לידיהם של מתכנני ארגוני הטרור.

מיכאל איתן (הליכוד):

אתם עשיתם את זה? עשיתם את זה.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

בהסכם האומלל שלכם עם ה"חיזבאללה" אפשרתם התקפות על חיילי צה"ל – – –

שר הפנים ח' רמון:

אני רוצה לומר לך משהו, חבר הכנסת איתן. נניח שעשינו את זה, ונניח שחשבת שזה מעשה לא נכון ותקפת אותנו בזמננו, אז זה אומר שגם אתם עושים דבר לא נכון. אתה אומר שאנחנו עשינו לא נכון ואתם עושים לא נכון. אלא שמאז השתנה דבר מרכזי אחד – שאז זה לא היה מתוכנן. אתה לא היית באולם כשדיברתי ולא שמעת את דברי בעניין זה. כיום זו מדיניות, מדיניות שמטרתה להשפיע על תוצאות הבחירות אצלנו. מתכנן הפיגועים היושב במקום מסוים אומר שמוכרחים לפעול לפני הבחירות, לא אחרי הבחירות, מוכרחים לעשות מאמץ וללחוץ על אנשים. למה? כי אנחנו יודעים שזה ישפיע על תוצאות הבחירות בישראל. ולא יזה כיוון – – –

יוסף אחימאיר (הליכוד):

– – – נתן הוראה להפסיק את הפיגועים עד לבחירות.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת אחימאיר.

מיכאל איתן (הליכוד):

כאשר הליכוד יהיה בשלטון לא יהיו יותר פיגועים, לפי דברייך. ה"חיזבאללה" עושה פיגועים, אבל כאשר הליכוד יהיה בשלטון לא יהיו פיגועים. גמרנו.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת איתן, עכשיו אתה תאפשר לשר להמשיך.

מיכאל איתן (הליכוד):

זו המשמעות של הדברים שהשר אמר.

שר הפנים ח' רמון:

חבר הכנסת איתן, גם את זה אני אמרתי, גם את זה הסברתי לפני שנכנסת לאולם. אני בטוח שחבר הכנסת יוסי אחימאיר יסביר לך. כאשר אתה תהיו הטרור לא יהיה מוגבל ל"חיזבאללה" ול"חמאס" ול"ג'יהאד". הוא יחזיר את "נצי הפתח". תהיה אינתיפאדה של טרור כאשר תחזרו לשלטון.

מיכאל איתן (הליכוד):

ומה יהיה כאשר אתם – – –

היו"ר ש' וייס:

אחרי שהשר יסיים אאפשר אולי לשאול אותו שאלה.

שר הפנים ח' רמון:

כבר היה ראש ממשלה שלכם, יצחק שמיר, וכאשר שאלו אותו מה הוא עושה עם הטרור, הוא אמר: אין פתרון לטרור. ואני אומר לך, חבר הכנסת איתן, שיש פתרון לטרור. והפתרון לטרור הוא בדיוק מה שאנחנו עושים – –

מיכאל איתן (הליכוד):

למסור את ירושלים.

שר הפנים ח' רמון:

– – מצד אחד נלחמים בכל העוצמה ובכל הכוח נגד הטרור, ועדות לכך מה שקרה בימים האחרונים – –

מיכאל איתן (הליכוד):

למסור את ירושלים.

שר הפנים ח' רמון:

— — ומהצד השני להמשיך בתהליך של שלום, למרות כל הקשיים, אשר מנטרלים חלק גדול מהעם הפלשתיני שמסתייג מהטרור. אתה יודע, חבר הכנסת איתן, שכיום גוש-קטיף יותר בטוח משהיה לפני שנה ושנתיים, כאשר אנחנו היינו שם. אתה יודע את זה. אתה בקיא בנתונים. ואם לא, אמציא לך אותם.

מיכאל איתן (הליכוד):

אבל בבית-ליד פחות בטוח.

שר הפנים ח' רמון:

לא. גם שם יותר בטוח היום משהיה בתקופה שלכם.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

זה לא נכון.

שר הפנים ח' רמון:

אתם אומרים, כמו שאמר חבר הכנסת בני בגין וכמו שאמר ראש הממשלה, שמבחינתכם אין פתרון לטרור, וצריך להשלים עם האלימות, כי כך זה היה 100 שנים. אמר זאת ראש הממשלה שלכם ב-1992; כאשר שאלו אותו בעימות בעניין זה, הוא אמר: ככה זה. זה מה שאתם אומרים. אין לכם פתרון לטרור. במשך 15 שנה לחמו בטרור כל המומחים שלכם, כל אותם מומחים שהיום יש להם פתאום פתרון — —

יוסף אחימאיר (הליכוד):

ומי היה אז שר הביטחון?

שר הפנים ח' רמון:

— — וראינו מה קרה בתקופה שלכם. אבל לא על זה אני רוצה לדבר. אני רוצה לחזור ולומר לכם ולכולנו: בואו נגיע להסכמה אחת, ואני משוכנע שגם אתם שותפים לה, או לפחות אתם מחויבים לה על-פי הדיבור.

מיכאל איתן (הליכוד):

אנחנו נגיע להסכמה עם יוסי ביילין, אחרי הבחירות. הוא יצטרף לממשלה שלנו. את המצע שלו הוא כבר הקצין.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת איתן, תן לשר לסיים.

השר י' ביילין:

— — —

מיכאל איתן (הליכוד):

תוכל לבוא אלינו. תהיה שותף טוב, רצוי, אם רק תבדוק בדברים שאמרת.

שר הפנים ח' רמון:

אני לא יודע, ביילין, יום אחד אתה מחלק אצלם את ירושלים, ויום אחד אתה שותף רצוי. כולכם הפכתם להיות מפלגה של זיגזג. חבר הכנסת איתן, שחבר הכנסת ביבי הוא זיגזג, מילא, הבנתי. אבל אתה, איש עקבי, איש רציני, איך אתה עושה את זה.

מיכאל איתן (הליכוד):

אנחנו נמצא שפה משותפת — — אתה הרגע אמרת שגם אנחנו מסוגלים להגיע אתכם להבנה. אני אומר שזה נכון. אנחנו שמענו את ביילין, ועל בסיס זה אני מוכן להגיע להבנה. קצת קצת הוא משנה את דעותיו — — —

שר הפנים ח' רמון:

זו חדשה מאוד מעניינת – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת איתן.

שר הפנים ח' רמון:

אני רואה ערב ערב את השר יוסי ביילין מופיע בתשדירי התעמולה אצלכם, ואתם רואים בו, מובן שלא היה ולא נברא וזה שקר וכזב, את אדריכל חלוקת ירושלים. ועם אדריכל חלוקת ירושלים, לטעמכם, אתם רוצים להגיע להבנה. זאת אומרת, שאתם רוצים לחלק את ירושלים. זה נכון – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

אנחנו נשמור על ירושלים. אנחנו נשמור על ירושלים, ויוסי ביילין יעזור לנו. הוא יעזור לנו לשמור על המתנחלים. כל הזמן הוא אומר: אני שומר על המתנחלים – – –

היו"ר ש' וייס:

אני רואה שאתם מאוד נהנים כאן. חבר הכנסת איתן, אתה יכול להגיד זאת אפילו בשקט, תאמין לי. אנחנו כל כך מעטים כאן היום. אפשר לעשות זאת אינטימי.

מיכאל איתן (הליכוד):

אין לי מיקרופון.

היו"ר ש' וייס:

יש לך "רמקול", חביבי.

מיכאל איתן (הליכוד):

חוץ מזה, אדוני היושב-ראש, היתה פגרה כל כך ארוכה והצטברו אצלי המון קריאות ביניים – – –

היו"ר ש' וייס:

עכשיו תפרק את המרץ אצל היושב-ראש הבא.

שר הפנים ח' רמון:

חבר הכנסת איתן, אני מבקש שתי דקות סולו, לבד, כדי לסיים את דברי. עשה לי טובה.

אני מבקש מכל חברי הבית, ובמיוחד מחברי הכנסת של הליכוד, דבר אחד. בואו ונצא ביחד בקריאה אל הציבור, שהטרור לא יקבע אצלנו. ידעו אלה שמתכננים את הפיגועים, שאנחנו פה חזקים. לא נכנענו להם אף פעם, ואל ניכנע להם בדבר הכי חשוב שעומד להכרעה. נאמר להם, שלא בטהרן, לא ה"חמאס", לא ה"חיזבאללה" ולא "הג'האד" יקבעו מי יהיה ראש ממשלת ישראל.

בואו נסכים על הדבר הזה. בואו נקרא לציבור כולו, שמה שלא יקרה כאן עד הבחירות ולאחר הבחירות, לא פיגועי הטרור המתועבים שלהם יקבעו את אורחות חיינו, ובוודאי לא יקבעו מי ימשול במדינת ישראל.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

למה לא אמרת זאת ב-1992?

שר הפנים ח' רמון:

זה הדבר שאני מבקש, ואני מאוד מקווה שאתם תיענו לאתגר הזה, ושנחנו נראה גם מצדכם הפסקת הניצול והמשחק לידי אותם ארגוני טרור, שזו המטרה המרכזית שלהם בימים אלה. בואו לא נשרת את מטרתם. בואו ביחד להיאבק נגדם. תודה רבה.

היו"ר ד' שילנסקי:

כשעליתי לכאן אמרו לי שזמנך תם.

שר הפנים ח' רמון:

איך שראיתי אותך ידעתי שיש לי עוד שלוש דקות, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ד' שילנסקי:

והנה גמרת בשתי דקות.

שר הפנים ח' רמון:

תודה רבה.

יוסף בא-גד (מולדת):

יש לי הצעה אחרת.

היו"ר ד' שילנסקי:

בבקשה.

יוסף בא-גד (מולדת):

אנחנו נמצאים בשלושת ימי ההגבלה לקראת חג מתן תורה. בחג מתן תורה נאמר: וינועו כל העם יחדיו. צריך לזכור שאנחנו יחדיו נגד כל השונאים.

אני משבח את ראש הממשלה שמעון פרס, שחזר בו מהחלטתו בעניין חברון. אני חושב שצריך לשבח אותו, לא להתבייש, אף שזה אולי יקלקל.

אני פונה אל השר רמון, אם כנים דברייך שאמרת, ואני מקבל את זה מעומק הלב, תשנו את הוראות הפתיחה באש. לא ייתכן שהמחדל של בית-אל, שבא ג'יפ צבאי וכאילו מטפל בחולים ולא רץ אחרי אף אחד, אלה הוראות. יש משהו לקוי בהוראות הפתיחה באש.

אתה צודק, אסור להשתמש בדם, חלילה, ובפיגועים, אבל שנו את הוראות הפתיחה באש, שהמתנחלים וכל עם ישראל ירגישו בטוחים. אם זאת תעשו, בוודאי תזכו לאהדה מצד כולם.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. חבר הכנסת בא-גד, אומנם ערוץ-33 לא פועל היום ועם ישראל לא שומע מה שאומרים פה, אבל למען אלה שנמצאים פה התבקשתי להפנות את תשומת לבך, ואתה כרב בוודאי יודע, ששלושת ימי ההגבלה מתחילים רק מחר.

יוסף בא-גד (מולדת):

אמרתי, אנחנו מתקרבים.

היו"ר ד' שילנסקי:

בפליטת-פה אמרת: אנחנו נמצאים. התכוונת לומר שמתקרבים.

מה אנחנו עושים בהצעה הזאת?

שר הפנים ח' רמון:

דיון במליאה.

היו"ר ד' שילנסקי:

באמת – – –

שר הפנים ח' רמון:

אני מבקש דיון במליאה, ביום רביעי הבא.

היו"ר ד' שילנסקי:

אין הצעה אחרת. יש רק הצעה לקיים דיון במליאה.

נצביע.

הצבעה מס' 3

בעד ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום – 4

נגד – אין

נמנעים – 1

ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום של הכנסת נתקבלה.

יו"ר ד' שילנסקי:

יושב-ראש הכנסת צריך לזמן עוד ישיבה לשם דיון במליאה.

מיכאל איתן (הליכוד):

עוד הרבה ישיבות. יש עוד הרבה נושאים לדיון.

הדוח החריף של מבקרת המדינה, המעיד על ליקויים חמורים ועל תפקוד לקוי ובלתי

תקין של משרדי הממשלה

היו"ר ד' שילנסקי:

אנחנו ניגשים לסעיף הבא בסדר-היום: הדוח החריף של מבקרת המדינה, המעיד על ליקויים חמורים ועל תפקוד לקוי ובלתי תקין של משרדי הממשלה. ינמק חבר הכנסת דן תיכון מהליכוד. חבר הכנסת תיכון אינו נוכח. ההצעה היא סיעתית. אם יש מי מסיעת הליכוד שרוצה לנמק, הוא מוזמן. אחרת אני אבקש שמישהו יחליף אותי ואני אנמק. אולי חבר הכנסת יוסי אחימאיר ינמק. אני לא יכול לנמק כי אני מנהל את הישיבה, וחבר הכנסת דן תיכון איננו.

רן כהן (מרצ):

יושב-ראש סיעה צריך להודיע מראש – – –

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת מיכאל איתן.

מיכאל איתן (הליכוד):

אם אין ברירה, אני מקבל את דין התנועה.

היו"ר ד' שילנסקי:

הגיע חבר הכנסת דן תיכון. חבר הכנסת דן תיכון בדרך כלל יושב הרבה מאוד במליאה וגם מדייק. עכשיו אפשר כבר לדבר בשבחו של חבר, הפריימריס נגמרו. לפני הפריימריס אסור היה לשבח חבר, אם כי גם אז עשיתי זאת למי שבאמת הגיע להם – ולחבר הכנסת דן תיכון תמיד הגיע.

חבר הכנסת דן תיכון, בבקשה. יש לך עשר דקות. לפני כן כשעליתי לדון דיבר השר רמון, וגם אצל עברו את עשר הדקות; אם אתה תעבור בדקה או בשתיים – לא נרעיש עולמות.

דן תיכון (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, כשפרסמה מבקרת המדינה את הדוח שלה, הזדרזו ראש הממשלה וכמה מחברי הכנסת לציין, כי הדוח הוא דוח חיובי, הוא מציין לשבח כמה מפעולות הממשלה. תמהתי אם מישו מבין אלה שהתבטאו טרח לקרוא את הדוח. אין דוח ביקורת מדינה חיובי. אין דבר כזה. שהרי במהות המבקרת תפקידה לבקר, המבקרת איננה מחלקת מדליות לממשלה. לכן בכל הדוחות ללא יוצא מהכלל אין דבר כזה, אין דוח חיובי.

אם אני צריך לצטט את הפתיח של מבקרת המדינה בדוח שלה, אומר רק שהמבקרת מציינת, כי בדוח זה פרקים נוספים, החושפים תופעות שמוטב לעוקרן משורש, ויפה שעה אחת קודם, כגון הקצאת כספים לרשויות המקומיות בניגוד לכללים המקובלים, שלא על דעת הגורמים המקצועיים ובנסיבות האומרות דורשני, מינויים משיקולים זרים ועוד. וכאן העיקר: מי ייתן ובדוח הבא יחול שיפור ניכר בתקינותו של המינהל.

אדוני השר ללא תיק יוסי ביילין, אני מתייחס אליך. אין דוח חיובי, אין דבר כזה. המבקרת אומרת שזה אחד הדוחות הגרועים ביותר שפורסמו אי-פעם, והיא מקווה שבדוח שיפורסם בשנה הבאה יחול שיפור במינהל הציבורי. ואתה מספר לנו, כתרגיל במערכת הבחירות, שהכול שפיר.

אני רוצה להתייחס לכמה מן הנושאים שביקרה מבקרת המדינה. אני יוצא עכשיו מחדר הוועדה לאחר דיון בדוח על משרד התחבורה. דוח קשה ביותר. המבקרת מציגה בדוח הזה טבלה, שמוכיחה איך ציבור בעלי המכוניות במדינת ישראל, באמצעות ביטוח רכב חובה, סבסד את מפלגת העבודה.

המבקרת אומרת, שמשרד התחבורה לקח כספים מהקרן לבטיחות והשקיע את הכסף הזה על-פי שיקולים פוליטיים, בניגוד לחוות הדעת של אנשי המקצוע במשרד התחבורה.

ראיתי את שר התחבורה יושב על כיסאו ואמרתי לעצמי: איך השר המכובד הזה, שמילא שרשרת של תפקידים ברמה הגבוהה ביותר, מידרדר באחרית ימיו כשר לדרגה הזאת, שהמבקרת אומרת: שקלת שלא כהלכה ואתה מקצה כספים על-פי שיקולים פוליטיים, מקדם את החברים שלך למפלגה. ואחר כך היא מספרת על צעדה בנס-ציונה. מה לצעדה ולמשרד התחבורה מלבד העובדה שאלה הולכים ברגל ואלה נוסעים? האם משרד התחבורה ממונה גם על הרגליים של תושבי מדינת ישראל? אבל, בשל שיגעונות גדלות החליט משרד התחבורה לממן, באמצעות משלם המסים, את הצעדה בנס-ציונה. אבל ראה זה פלא, הצעדה הזאת, שמתקיימת כל פעם באביב, קודמה והתקיימה הפעם בסתיו. למה? כי היו בחירות לרשויות המקומיות, והמועמד לראשות העיר נס-ציונה היה חברו ומקורבו של שר התחבורה, והם החליטו לעזור אחד לשני, בבחינת חברים מסייעים לחברים.

אני אומר לך, אתם לא לומדים דבר. חברים שלכם עומדים לדין על שימוש בכספי ההסתדרות ובמתקניה, ואתם חוזרים על זה כאילו לא יהיה יום לאחר הבחירות, כאילו אנחנו לא נהיה כאן, כאילו מבקרת המדינה לא תהיה כאן. אתם חושבים שהכול מותר כדי להשיג את המטרה ב-29 במאי. אבל אתם תופתעו פעם נוספת. זה לא אכפת לכם. זה לא משנה מי יושב בהסתדרות, המנגינה נמשכת.

דברי היושב-ראש על הפיגוע ליד בית-אל

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת דן תיכון, ברשותך, אפסיק אותך ואעשה דבר שהוא לא מקובל, ואני בטוח שאתה תסכים אתי. אנחנו פה מעטים מאוד, גם ביציע אין הרבה אנשים, אבל תשומת לבי הופנתה לכך שיושבת שם אמו של החייל הקדוש, דוד בויס, השם ייקום דמו, שנפל במערכות ישראל, והוא עדיין מונח לפנינו. כל עם ישראל מתאבל על החיים הצעירים שעולים בקדושה לשמים בידי מרצחים אויבי עמנו.

יש לי הרבה מה לומר בנושא זה בכלל ובנושא הספציפי, אלא שהיום הרבה דברים מתפרשים כאילו הם פוליטיקה. השכול הוא לא פוליטי. השכול הוא משותף לכולם. האויב לא מבחין בין איש ליכוד לבין איש מרצ, בין איש עבודה לבין איש מפד"ל. כולנו יהודים. הילדים של כולנו משרתים בצה"ל. הכאב והשכול מאחדים את כולנו.

רציתי, בשם כל חברי הכנסת הנמצאים פה, ואני בטוח שאני יכול לעשות זאת על דעת הכנסת כולה, להביע תפילה ליושב במרומים, שלא נדע שכול עוד.

אני רוצה גם להביע תנחומים למשפחה השכולה ולאמא, שבשבילה אין תחליף. אני יודע שלא רק עכשיו, לא רק בתקופה הראשונה והכאובה היא חיה כל שנייה עם הכאב, אלא זה ילווה אותה כל ימי חייה. אולי התנחומים היחידים שאפשר לומר לה הם, שהבן היקר נפל למען דבר גדול ונשגב: מדינת היהודים בארץ-ישראל, והיושב במרומים ישלח לכם תנחומים.

לא הכרתי את הבן אישית, רק קראתי ושמעתי דברים גדולים ונפלאים, אבל חברנו, יצחק לוי, מקורב המשפחה, ביקש להוסיף כמה מלים על הדברים שאמרתי, ואני מאפשר לו. אני בטוח, דן, שאתה תסכים לחכות עוד דקה.

חבר הכנסת יצחק לוי, בבקשה.

יצחק לוי (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, אנחנו עושים דבר לא מקובל, אבל אמו של דוד בויס הגיעה באיחור לדיון הקודם, וקשה להם לשבת פה ולשמוע דיונים בנושאים אחרים, בעיקר כיוון שהם עדיין נמצאים באבל כבד מאוד.

משפחת בויס היא משפחה שעלתה ארצה מארצות-הברית ושלחה, כרגיל, את ילדיה ללימודים. דוד בויס למד בבית-אל ונפל שם מכדורי מרצחים, ליד שער היישוב, בדרכו ללימודים.

אני מצטרף, אדוני היושב-ראש, למה שאמרת בשם הכנסת. רצינו רק להביע תנחומים כנים לאם היושבת כאן אתנו ולכל המשפחה. אנחנו מתפללים ומייחלים לבורא עולם, שלא נוסיף לדאבה עוד ושצעירינו יזכו לחיות לבטח בארץ-ישראל. תודה רבה, אדוני.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה לחבר הכנסת יצחק לוי.

ועכשיו אנחנו נעשה מעבר קשה. חברי דן, אנחנו רגילים למצבים קשים ולמעברים קשים. החיים נמשכים הלאה וחיי היום-יום גם הם נמשכים הלאה.

מאשה לובלסקי (העבודה):

אני מבקשת שיירשם שגם אני מצטרפת למה שנאמר למשפחת בויס.

היו"ר ד' שילנסקי:

בבקשה, אם את רוצה, אני מאפשר לך לומר כמה מלים במיקרופון.

מאשה לובלסקי (העבודה):

אינני רוצה שיתקבל חלילה הרושם, שהדברים נאמרו רק מצד סיעות מסוימות. הבנתי שאתה מדבר בשם כולנו. היות שדיברו חברי כנסת מסיעות אחרות, אני מצרפת את דברי לדבריהם.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת יצחק לוי לא דיבר בשם סיעה. את יודעת, הכאב הוא של כולנו, ועם ישראל הוא אחד. אבל בכל זאת, אם זה בן משפחה – על אחת כמה וכמה וגם אם זה ידיד המשפחה או חבר שמכיר, זה באופן טבעי, הרי כולנו יצורי אנוש.

אני אומר לך, יישר כוח על שהצטרפת. אני רוצה שתביני שלא היתה לי כל מחשבה על סיעה זו או אחרת ולא חשבתי על הסיעה של חבר הכנסת יצחק לוי בנושא הזה. יישר כוחך שהצטרפת. התכוונתי לדברים בשם כולם וגם חבר הכנסת יצחק לוי התכוון בשם כולם.

הדוח החריף של מבקרת המדינה, המעיד על ליקויים חמורים ועל תפקוד לקוי ובלתי

תקין של משרד הממשלה

היו"ר ד' שילנסקי:

זו היתה הפסקה שעשינו. דן, אתה סוס קרבות ותיק ויודע לעבור ממצב למצב, יש לך שבע דקות.

דן תיכון (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, נדמה לי שזו הישיבה האחרונה של הכנסת השלוש-עשרה; בהזדמנות זו אני מאחל לך שתיבחר.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה.

דן תיכון (הליכוד):

אני מאחל לך, תיבחר בגדול. אבל אם לא תיבחר – אני מקווה שתיבחר – אני מבקש לומר בהזדמנות זו, שאני חושב שהקריירה שלך כאן היא לתפארת מדינת ישראל ועם ישראל.

אנחנו עומדים בפני נעלם, והנעלם גדול יותר מאי פעם, ובעצם כל הבחירות הללו נערכות סביב בחירת עשרה חברי כנסת בלבד, ואתה ביניהם. אני מאחל לך שתיבחר פעם נוספת.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה לך.

דן תיכון (הליכוד):

אני חוזר, ברשותך, לענייני הדוח. כבר אמרתי שאין דבר כזה שנקרא דוח חיובי, שיש בו אלמנטים חיוביים, אם כי אני מוכרח לומר שהמבקרת מכבדת מאוד את השר לקליטת העלייה ומשבחת באופן יוצא מן הכלל את פועלו כשר.

כבר אמרתי לפני כמה דקות, שהמבקרת אמרה, שאילו היה הדבר תלוי בה, את כל עניין צעדת נס-ציונה ודרכי המימון היא היתה מעבירה ליועץ המשפטי לממשלה, והוא, על-פי דעתה, צריך היה להעביר מייד את הנושא לחקירת המשטרה.

אבל מאחר שזמני קצר, אני רוצה לעבור למשרד השני. וכאמור, זה מבחר מהקטעים שמופיעים בדוח. אני מדבר על משרד הבינוי והשיכון.

אני לא רוצה לדבר על חוות הדעת של היועץ המשפטי באשר לפועלו של שר הבינוי והשיכון בדוח הקודם, משהיועץ המשפטי לממשלה מעלה ומחזק ואומר שכל דברי הביקורת היו נכונים, ואכן כספים הועברו שלא על-פי אמות מידה שוויוניות ואחידות, וכספים חולקו על-פי שיקולים פוליטיים ובכסף ציבורי קנו את השלטון במרכז השלטון המקומי, והמבקרת מפרטת את הדברים הללו. ואומר היועץ המשפטי: הכול נכון. זו היתה תופעה שיש לעקור אותה מן השורש בתחום המינהל הציבורי, אבל לא הוכח שהשר לקח את הכסף הזה לכיסו. לכן הוא החליט שלא לפתוח בחקירה משטרתית.

על כך אומרת המבקרת: אינני מבינה את ההחלטה הזאת, היא עומדת בניגוד לפסיקה המשפטית. לפי דעתה, ולא רק לפי דעתה, כל מי שקורא את חוות הדעת של היועץ המשפטי לממשלה מגיע למסקנה, שאי-אפשר לעבור לסדר-היום על חוות הדעת הזאת.

אבל בואו ונראה מה יש בדוח הנוכחי על משרד הבינוי והשיכון. אחד הדברים שלא זכו לתהודה הוא – איך וכיצד הלכו לאיבוד כ-3.7 מיליארדי שקלים מתקציב משרד הבינוי והשיכון בנושא פיתוח שכונות חדשות. שואלת המבקרת, איך יכלו לתת את הסכום הזה כמתנה לקבלנים ואיך איש לא קרא לכסף הזה בחזרה ואיש לא מנהל מעקב אחר הכספים האלה שהועברו לידי גופים מקורבים לשר?

בסעיף נוסף היא מבקרת את התוכנית המהפכנית, שבאה להוזיל את מחירי הדירות ונקראת "בנה דירתך", ואומרת: תוכנית שבאה לעקר את מרכיב הקרקע ממחיר הדירה הפכה לתוכנית שבה בעלי חזקה, מקורבים, זכו לדירות במחירים זולים בעשרות אחוזים, אם לא למעלה מזה. והיא שואלת: איך יכול לקרות דבר כזה?

שלא לדבר על מרכז הבנייה. אנחנו עוד זוכרים מן הדוח הקודם – ואדוני השר, אל תאמר לי שאנחנו בוקרנו קשות על-ידי המבקרת. אני יודע זאת. לכן שילחו אותנו לאופוזיציה; לכן אתם באתם ואמרתם, תנו לנו לנסות ארבע שנים – אנחנו יותר טובים מכם. על-פי הדוח הזה, לא רק שאתם לא יותר טובים מאתנו, אתם הרבה יותר גרועים.

מרכז הבנייה, סיפור שהיה כך היה. מוסד שאין בו צורך. לשם הוכנסו מקורבי השר, אנשי מפלגתו. המוסד הוכרז כחדל פירעון, פשט את הרגל. אבל זה לא הפריע לחבר להכניס חבר ולקנות מכוניות ולבזבז את כספי הציבור. לשם מה, איש לא יודע.

אני עובר למשרד לענייני דתות. ראיתי את השר שמעון שטרית יושב על כיסאו לשמאלו של יושב-ראש הוועדה לענייני ביקורת המדינה, ולא ראיתי אדם במצוקה רבה יותר מהשר שמעון שטרית באותו רגע. אני מכבד את השר הזה על הטיפול שעשה במה שנקרא "הכספים הייחודיים" וההקצבות של המשרד לענייני דתות. אבל יש שם נושאים קשים ביותר. קשים ביותר. השר שיקר. המלה היא שלי. המבקרת קוראת לזה "הסוואה". פשוט מסר דיווח לא נכון, לא אמיתי, לנציב שירות המדינה. הוא צפצף על נציב שירות המדינה, ונציב שירות המדינה לא יודע כלל, וגם הוא מכסה על השר ואומר: ביקשו להעסיק עובדים בתפקיד מסוים והעסיקו אותנו בתפקידים אחרים, פוליטיים.

הסיפור האיום ביותר, או הטרגי ביותר, מצוי בקטע שמדבר על העסקת מורידת הגשם; זו שצריכה לדווח לשר על עננים שמגיעים מכיוון הים התיכון או מן המדבר. שהרי חשוב מאוד שבמשרד לענייני דתות תהיה מורידת גשם, חזאית שתאמר לו מתי ירד גשם. את זאת צריך לממן משלם המסים של מדינת ישראל.

אם אתה תבוא לכאן, אדוני השר, ותאמר שהדוח הזה הוא חיובי, אומר לך: לא קראת את הדוח הזה, גם אם תאמר שקראת אותו מן המלה הראשונה ועד האחרונה. כי כל אדם הגון יאמר לעצמו: אי-אפשר לומר על הדוח הזה שהוא חיובי. תאמין לי, אני רואה את סרטי התעמולה של מפלגתי ואני לא מבין במה הם עוסקים כשיש להם חומר כזה. אני לא מבין במה הם עוסקים.

אני רוצה לדבר על קטע נוסף – עובדים זרים. במדינה הזאת יש 200,000 עובדים זרים – 100,000 ברשיון ו-100,000 ללא רשיון. איך הם נכנסו למדינה הזאת? מדוע אין מעקב, אומרת מבקרת המדינה. אחר כך אנחנו מתפללים על אותו מחבל שהגיע והתפוצץ במלון "לורנס" במזרח-ירושלים. 100,000 איש כאלה יש ללא רשיון, ולממשלה הזאת לא אכפת. אין לה מדיניות באשר לעבודה זרה.

בעוד עשר שנים יקרה כאן מה שקורה בבולגריה, בגרמניה, בצרפת ובספרד, שבהן קמות מפלגות על רקע גזעני בדרישה לסלק את הזרים. בהתחלה זה נוח לכולם, כי כולם מרוויחים, כי זו עבודה זולה וקלה – קלה מבחינת המעסיק; וכולם רוצים היום יותר ויותר, והממשלה מתעלמת. אומר מפקד מחוז תל-אביב, ניצב לסט: בקרוב מאוד לא תוכלו להיכנס לתחנה המרכזית הישנה, שהרי היא כבר נשלטת על-ידי עובדים זרים, ואנחנו לא יודעים. ואומר חבר הכנסת גדליה גל על כך, שייקחו שלושה קרוונים

וישימו אותם בצפון תל-אביב וימלאו אותם בעובדים זרים, רק אז נבין את הבעיה הזאת. כי כל אחד מאתנו רוצה עובדת זרה, כי זה נוח לנו. אבל זה בעוכרינו. זה יתנקם בנו, כי אין מדיניות לאומית בנושא.

אומרת מבקרת המדינה: ומה קרה לקופות הגמל? 2 מיליוני אזרחים חוסכים לעת זיקנה באמצעות קופות הגמל, ומפלים אותם לעומת קרנות הפנסיה. הניהול לא ניהול, והבנקים חוטאים בניגוד אינטרסים, והחוסכים מאבדים מכספם. מה הפלא שחלק גדול מהם מושכים את הכספים והצבירה הולכת וקטנה? היא שואלת מה עם דוח-בייסקי; חברך, השופט בייסקי. כולנו שכחנו. רק ב-1986 – 1985 פורסם הדוח הזה.

נכנס חבר הכנסת רן כהן, שגם הוא שיבח את הדוח הזה. אבל הוא לא קרא את הקטע שעוסק בביקורת על המשרד לאיכות הסביבה ושואל מה השר עושה שם מלבד הצגות ופרסומות. מה קרה בתחום הזה? והיא סוקרת אחד לאחד את כל הענפים ואומרת: המזבלות – סכנה. "מדמנות" הוא קורא לזה. מהחוק לסילוק פסולת לא יצא דבר. המים במדינת ישראל מורעלים ואסור לשתות אותם. וכולם אומרים, הדוח לא חיובי, לא היה כדוח הזה בתולדות מדינת ישראל.

הגיעה העת לסכם.

היו"ר ד' שילנסקי:

הוספתי לך שתי דקות. יש לך חצי דקה.

דן תיכון (הליכוד):

אני כבר מסכם. לצערי הרב, אני עסוק היום בכעשרה נושאים שונים ומגוונים.

אדוני השר, אמור לחברייך בשמי – אני עולה עכשיו מוועדת הכספים – בקשות רבות שריח פוליטי נודף מהן עוברות בעצם הימים הללו ומאושרות; סיוע ללא אמות מידה, ללא כללים, בניגוד לחוק. חברייך לא מתביישים. השר שמעון פרס, ראש הממשלה, השר ברעם, שר התיירות, וחבר הכנסת מירום ביקרו בנצרת ואמרו: 10 מיליוני שקלים העברנו לכם אתמול-שלשום, תקבלו אותם כמתנת בחירות מאתנו. אני אומר לך: אישרנו את 10 המיליונים הללו, והוליכו אותנו שולל. אני אומר לך, מה שאתם עושים היום בנושא הבחירות, אתם צריכים להניח את ההסכמים הללו על השולחן, בין שהם נעשו בכתב ובין שנעשו בעל-פה. על נושאים כאלה עומדים לדין. שאל את חבר הכנסת יחזקאל, אם זה כדאי בסופו של דבר, כי יום הדין מגיע. אתם חושבים שהכול מותר.

אנחנו ירדנו מן השלטון, בין השאר, משום דוח כזה. לשיא החוצפה הגיע איש משרד התחבורה, שלפני כמה דקות האשים את מבקרת המדינה בפוליטיזציה בכל מה שקשור בו. הוא בוודאי אמר שהיא חברת הליכוד. אנחנו לפני כארבע שנים ירדנו מן השלטון, בין השאר, בגלל דוח מבקר המדינה. אתם הפסקתם את תעמולת הבחירות שלכם באותה תקופה והפכתם אותנו למושחתים. זכורה הססמה: "מושחתים, נמאסתם".

היו"ר ד' שילנסקי:

עליך לסיים.

דן תיכון (הליכוד):

אני כבר גומר.

אני אומר לך, אדוני השר, כחבר כנסת שאכפת לו איך וכיצד נראה המינהל הציבורי – אני מודאג מאוד ללא קשר עם מערכת הבחירות הזאת. הדוח הזה הוא קשה ביותר. שלושה שרים יעברו הליך לא בריא, לא טוב לגביהם. לא היה כדבר הזה בתולדות מדינת ישראל.

אתם אומרים: הדוח הוא חיובי. אני לא רוצה לסיים ולומר "מושחתים, נמאסתם", אבל נתנו לכם ארבע שנים. הגיע לנו לרדת לפני ארבע שנים. הדוח אז היה קשה. גם אם יש לי ביקורת פה ושם, כי מפלגה ששוהה בשלטון, עוסקת בענייני שלטון במשך 15 שנה, סביר להניח שקורה לה משהו. באתם ואמרתם: תנו לנו לנסות ארבע שנים ותבדקו אותנו לאחר ארבע שנים. בדק אתכם מבקר המדינה. ארבעה דוחות. שלושה מהם קטלניים ביותר, ואתם באים ומבקשים את המנדט פעם נוספת.

היו"ר ד' שילנסקי:

השר יוסי ביילין, אותה ליברליות שיש כל היום היום תימשך גם לגביך, ואני כבר מעמיד את השעון במקום על עשר דקות על 12 דקות. את המנה הראשונה, התוספת, אתה כבר מקבל ככה.

רן כהן (מרצ):

אין טלוויזיה.

היו"ר ד' שילנסקי:

אין טלוויזיה, אבל יש פרוטוקול. לפני שהיה ערוץ-33, היינו מדברים לפרוטוקול. בבקשה.

השר י' ביילין:

כבוד היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני מוכרח לומר, שעם אחד הנושאים המרכזיים בדבריו של חבר הכנסת דן תיכון אני הסכמתי בכל לבי, וזה העניין, שאין איש באופוזיציה שמייחס את מה שהוא מייחס לדוח מבקרת המדינה; שאם לא כן הרי הוא צודק. הרי אם זה היה מין דוח, כפי שהוא כאן – –

דן תיכון (הליכוד):

הכול כתוב.

השר י' ביילין:

חבר הכנסת תיכון, אני לא הפרעתי לך. כיוון שאתה כמעט חבר הכנסת היחיד כאן, אל תפריע לי. אתה לא חייב לשמוע אותי.

היו"ר ד' שילנסקי:

בדרך כלל, אתה לא קורא קריאות ביניים.

השר י' ביילין:

הוא לא קורא?

היו"ר ד' שילנסקי:

אתה, בדרך כלל, לא זכור לי שאתה קורא קריאות ביניים.

השר י' ביילין:

אני אף פעם לא קורא קריאות ביניים. אני אשאר בכנסת עד קריאת הביניים הראשונה שלי.

אני חושב, שלא בהכרח הקול הרם והצעקות של חבר הכנסת תיכון מייצגים כאן משהו. הליכוד מעדיף, במקום להתייחס לדוח מבקר המדינה, להציג את ערפאת בכל מיני פוזות ולטעון שאלה הסכמים חשאיים, וזו זכותו. נראה שהדוח הזה הוא באמת הדוח המתון ביותר שפורסם אי-פעם מאז קמה המדינה. אני לא אמרתי שהוא חיובי דווקא. ביקורת, על-פי דרכה, היא לא ביקורת של מחמאות, אם כי גם מחמאות יש בדוח הזה. יש כאן, בהחלט, ביקורת, ולא פעם היא גם ביקורת לא פשוטה.

ממשלה, אסור לה, חלילה, להתעלם מביקורת כזו. מעבר לשאלה אם יש כאן ביקורת, וודאי שהיא ישנה, השאלה היא, אם ממשלה לוקחת לתשומת לבה את הדברים שנאמרים כאן, אם היא עושה עם זה משהו, אם היא מתקנת דברים ואם היא מתיחסת לדברים – זו השאלה האמיתית.

אם אני יכול להתבונן בממשלה וגם במינהל הציבורי בעיני דוח הביקורת – ואולי בניגוד לכמה מאלה שהשתמשו בפסוקים כאן ושם, אני קראתי אותו – אני בהחלט יכול לומר, שזה אחד מהדוחות שמציגים את הממשלה כממשלה ישרה, את המינהל כמינהל יעיל. הוא מציג ליקויים, ואת הליקויים האלה באמת צריך לתקן.

יש דברים שמעוררים מחשבות יותר עמוקות לגבי דרך התיקון שלהם, ואתייחס לכמה מהדברים, ברשותך, אדוני יושב-הראש. יש הנושא שמאוד מעסיק אותי אישית, ובוודאי לא רק אותי, אלא את כל מי שאמור לנהל מערכות בתוך הממשלה, וזה הנושא שנקרא: מינויים פוליטיים. זה חוזר על עצמו בכל דוח בחריפות כזו או אחרת. לדעתי, אנו מוכרחים להתייחס לנושא הזה באופן מאוד יסודי וגם בטיפול שורש. קשה מאוד לקבל את המכסה הזאת של עוזר, מזכירה ונהג שמוקצית לשרים ולסגני שרים במשרדים שלהם, בעיקר – – –

דן תיכון (הליכוד):

תשנה את החוק.

השר י' ביילין:

כן. אני התחלתי להגיד זה, ואולי פשוט לא האזנת לי, וגם זו זכותך.

זה קשה, בעיקר כאשר אתה עומד ערב רפורמה במשרד. קורה לא פעם, שמגיע שר למערכת משרדית – ואני מתייחס כרגע לשר שאליו התייחס חבר הכנסת דן תיכון, לשר הדתות – והוא רוצה לעשות שינויים – והשינויים שם הם שינויים מרחיקי לכת – והוא נתקל באנשים טובים מאוד, שלא שלמים עם השינויים האלה. ואז השאלה היא, איך הוא יכול באמת להשפיע ולהחיל שינוי, כאשר כל המערכת שעומדת מולו אומרת לו: אדוני השר, עם כל הכבוד לך, אנו לא מוכנים לשתף פעולה עם השינוי שאתה מדבר עליו. יש כאן בעיה אמיתית, והיא מתוארת בספרות של המינהל הציבורי הרבה שנים. לכן הוקמה ועדת השופט בן-דרור, שמציעה לטפל בשאלה של משרות אמון באופן מסודר, ולא על-ידי זה שימנו מישו באופן לא מסודר, או שימנו מישו לתפקיד אחד וייעזרו בו לתפקיד שני, אלא להגדיר בכל משרד, על-פי גודלו ועל-פי מטרותיו, מה הוא מספר משרות האמון שהשר רשאי להביא אתו.

, מקובל מאוד. אנו SPOILS SYSTEM יש מקומות בעולם, כמו בארצות-הברית, שהדבר הזה, שנקרא אף פעם לא השתמשו בשיטה, אלא הלכנו לשיטה הבריטית. אבל אם לא תוכל להביא אתך אנשים במשרות אמון, שבאים אתך וגם הולכים אתך, והם לא בהכרח מה שנקרא "מסמר בלי ראש" במשרד שלך – לדעתי, זה יהיה הפתרון הנכון.

הוועדה הגישה את ההמלצות שלה לממשלה. ועדת השרים לתיאום ומינהל החלה לדון בנושא הזה. לא רצינו לקבל החלטות לפני הבחירות, בגלל אותה בעיה של מינויים פוליטיים, שהיא באמת בעיה מרכזית בהרבה דוחות. אבל אחרי הבחירות אני מקווה שנוכל להגיע להמלצות סופיות, שגם יקלו על דרך השלטון בלי ליצור תמיד את החשש, שמא אתה עובר פה איזו עבירה נורמטיבית בכך שהמינויים הם מינויים כביכול פוליטיים.

היו"ר ד' שילנסקי:

הרשה לי. הרי זה לא פוליטי.

השר י' ביילין:

כן.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני רוצה להגיד לך, שפעם תמכתי, בכל הלב, במורי ורבי וראש תנועתי מנחם בגין, זיכרונו לברכה, . אבל אני, במשך הניסיון בחיים ובפוליטיקה – CIVIL SERVICE שתמיד הטיף ודיבר על

השר י' ביילין:

היית גם סגן שר.

היו"ר ד' שילנסקי:

– – למדתי שפה זה לא עובד כך. אתן לך דוגמה, וזה לא עניין פוליטי ולא עניין מפלגתי. נניח, שיש שר שיכון שהוא תומך נלהב של התנחלויות. והנה, השלטון התחלף – –

השר י' ביילין:

נכון.

היו"ר ד' שילנסקי:

— ומגיע שר אחר, שהוא נגד יישוב ארץ-ישראל. ואז עומד פקיד ואומר: כל ימי חיי לחמתי. זה בנשמתי. זו האמונה. אני לא מסוגל למלא את זה. גם אני, למשל, לו הייתי באותו מקום והיו אומרים לי: עכשיו תתחיל פעולה לייבש את ההתנחלויות, הייתי אומר משהו כמו: תיבש ידי, ואני לא אעשה את זה. לכן בהמלצה של השופט יש היגיון, ובממשלה הבאה, מי שלא תהיה, יהיה צורך למצוא לזה פתרון.

השר י' ביילין:

אין ספק. זו בעיה מרכזית.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מחזיר לך שתי דקות.

השר י' ביילין:

אתה חוזר לביקורת מדינה קודמת וקודמת לה, ואתה רואה שזו בעיה שחוזרת על עצמה, ויש כאן השאלה: האם לא ניתן לטפל בה?

נושא שני הוא נושא העובדים הזרים. בעיית העובדים הזרים היא תוצאה של הסגר. אני לא חושב, שחבר הכנסת דן תיכון מציע להיות הרבה יותר ליברלי בנושא הסגר. ברגע שהסגר ישנו ואין לך עובדים פלשתינים, אתה זקוק לעובדים אחרים. אין כאן פתרון קל. חלק מהעובדים האלה מגיעים לעבודה בבניין ואיכשהו מגיעים לשירותים אחרי זה; שם יותר קל, למשל במסעדות וכיוצא בזה. ואז, שוב, ענף הבניין רוצה עוד עובדים. יש כאן בהחלט בעיה חדשה, שלא היתה לפני שנה ושנתיים. לפתע זה 200,000 איש, והשאלה היא, איך מטפלים בזה.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מוכרח להגיד, שבמה שאמרתי לא התכוונתי לדרג הנמוך. התכוונתי לדרג הבכיר.

השר י' ביילין:

כן, ודאי. על זה מדובר. הרי אתה לא ממנה את הפקיד באשנב. מדובר כאן באנשים שהם ראשי אגפים או דברים מהסוג הזה, שלא פעם עומדים מולך ואומרים לך: אדוני הנכבד, את זה אתה לא יכול לעשות; או שהם לא אומרים לך את זה, אבל מטרפדים אותך.

היו"ר ד' שילנסקי:

הוא צריך להגיד לבד: אני לא מסוגל.

השר י' ביילין:

כן, אבל הוא לא יגיד לך את זה, כי הוא עובד קבוע ועל זה פרנסתו. הוא לא עובד פוליטי. לפעמים, המניע הוא לא פוליטי ביורוקרטי, כשהוא אומר: אני לא מאמין שאת הרפורמה הזו ניתן לעשות; אני כבר אראה לשר שזה לא קורה, שזה לא יכול לקרות – והוא מראה לשר.

לגבי עובדים זרים – הוקם מטה בין-משרדי. יש היום הצעה להקים רשות מיוחדת לטיפול בנושא העובדים הזרים. זה בהחלט נושא שהוא על סדר-יומנו. זה בהחלט נושא חדש, שצריך להדאיג אותנו. אני חושב, שוב, שבתקופה הבאה זה יהיה אחד הנושאים שנצטרך לדון בהם גם נורמטיבית וגם אידיאולוגית: מה אומר מספר כל כך גדול של עובדים זרים? אם באמת נאמר הדבר הזה לגבי התחנה המרכזית הישנה – מה שאמר קודם חבר הכנסת דן תיכון – זה בהחלט דבר מדאיג ביותר. אני אומר, שכבר הוקם מטה במשרדי. ייתכן מאוד שיקום דבר מעבר לזה.

בשורה של נושאים, כתוצאה מביקורת המבקרת – אני לא מתבייש לומר את זה, אני אפילו גאה לומר את זה – נעשו בהחלט שינויים, כמו קיצור טווח זמן בשיפוט של עבירות תעבורה, כמו בנטל המילואים, למשל, שהועמד השירות השנתי של בני 40 פלוס על 26 ימים בשנה, שגיל הפטור בשירות מילואים לחיילי דרג א' הוקדם לגיל 45, ועוד. יש כמה דברים מעניינים בתחום הפלילי. למשל, שכל מי שנפתח לגביו רישום פלילי בשבע השנים האחרונות, יקבל על כך הודעה ממשטרת ישראל. בהחלט היתה בעיה שאנשים לא ידעו על הרישום הפלילי שלהם. מדובר ברפורמה במעצרים, שעל-פיה מעצר חשוד יהיה ל-24 שעות בלבד. נושא המחשוב בצה"ל, שעלה בדוח מבקר המדינה, זכה לייצור של תוכנית רב-שנתית. יש צמצום דרסטי מאוד בצורך להתייצב בפני מינהל האוכלוסין במשרד הפנים; גם זה נזכר בדוח הביקורת. יש נושא בריאותי, למשל, של בדיקה ממוגרפית לגילוי סרטן השד לנשים בנות 50 עד 74. היתה אבחנה בין נשים לנשים. כאן יש החלטה לקיים בדיקה לגבי כל הנשים מעל גיל 50 עד גיל 74. כתוצאה מהביקורת הוקמה יחידה ממשלתית לאבטחת מידע ממשלתי רגיש וכו'.

אני בהחלט שמח על מה שציין חבר הכנסת תיכון לגבי ההערכות החיוביות בדוח הזה, בעיקר בתחום של הקליטה, על גידול משמעותי בתעסוקת עולים. כל העניין של צמצום האבטלה הוא באמת אחד ההישגים הגדולים ביותר של הממשלה הזאת. על גידול משמעותי במספר העולים שיש להם דיור קבוע ועל תחושת שביעות רצון גדלה בקרב העולים – זה לא אומר שכולם מאושרים, אבל יש כאן בהחלט שיפור גדול מאוד לטובה כתוצאה מתהליך מוצלח של קליטה.

אני רוצה לסכם ולומר, כמובן כמה ימים לפני בחירות כל דיון כזה צבוע בצבע הבחירות, לרבות הטונים ולרבות הדציבלים. העובדה שאין כאן חברי אופוזיציה מלבד חבר הכנסת תיכון, בנושא שלכאורה הוא כל כך חמור, אומרת את הכול. היא אומרת, שגם האופוזיציה מבינה, שהנושא הזה הוא לא נושא שניתן היה "לעלות עליו" על הממשלה. זה לא אומר שאין ביקורת. זה לא אומר שהביקורת לא מוצדקת. אבל המבחן הגדול הוא: האם זאת ממשלה ישרה, האם זאת ממשלה שמבינה את הביקורת, שלומדת את הלקח ועושה שינויים בעקבות זאת? ואני מאוד גאה, שהממשלה

אכן לומדת את הלקח, לוקחת ברצינות את הדברים, לא מזלזלת בשום ביקורת. יש דברים שהיא יכולה להתווכח אתם, להציע הצעות; יש דברים שהיא מקבלת כפשוטם ומשנה, וזאת תהיה דרכה גם בקדנציה הבאה.

אין לי התנגדות לקיום דיון במליאה בנושא הזה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה. חברי הכנסת, חבר הכנסת דן תיכון מבקש הצעה אחרת. סגנית מזכיר הכנסת, שהיא גם בקיאה בתקנון, הגיעה למסקנה שזה גבולי אם יכול חבר הכנסת המציע להיות גם בעל הצעה אחרת. אני גם בדקתי את זה לפי סעיף 88(ג), ההסבר באותיות הקטנות בסעיף קטן (2), וזה מאוד גבולי. אבל מאחר שאנחנו הולכים היום לקולא, והאווירה היא פה לא כל כך פורמלית, נאפשר לו את זה.

דן תיכון (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, המקרה הוא לא גבולי. מותר לכל אחד מחברי הכנסת להציע הצעה אחרת, אבל לא זה העניין.

רן כהן (מרצ):

אבל לא לחבר הכנסת המציע.

דן תיכון (הליכוד):

תאמין לי שכן. כבר היו דברים מעולם, ולא פעם אחת.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני רוצה להגיד לך משהו, אני ראיתי שהשר שחל נכנס, ואני מכיר את בקיאותו בתקנון; כאשר ראיתי אותו, בדקתי עוד פעם, ולכן כל כך נזהרתי שלא תהיה לי טעות.

רן כהן (מרצ):

אדוני היושב-ראש, עם כל הכבוד, מי שמציע הצעה לסדר-היום כמוהו כמי שמציע הצעה לדון בנושא במליאה. הוא לא יכול להציע הצעה אחרת מאשר לדון במליאה.

דן תיכון (הליכוד):

לא, אני יכול אחר כך לשנות את הצעתי ולבקש דיון במליאה.

אדוני היושב-ראש, תרשה לי, אני מבין, על סמך התקדימים – – –

שר לביטחון פנים מ' שחל:

אדוני היושב-ראש – – –

דן תיכון (הליכוד):

רק רגע, אני מדבר.

היו"ר ד' שילנסקי:

השר שחל, עוד רגע.

דן תיכון (הליכוד):

רק רגע, תעיר לאחר שאני אגמור, ברשותך. לאחר שאגמור, הדברים יתבהרו. תאמין לי, אדוני היושב-ראש.

זו הישיבה האחרונה של הכנסת השלוש-עשרה.

אברהם שפירא (יהדות התורה):

אתה לא יכול לדעת.

דן תיכון (הליכוד):

כך אני סבור. הוועדות יתכנסו לאחר הבחירות עד ה-17 ביוני. אבל אני רוצה לנצל את ההזדמנות ולהיפרד מכמה מטובי חברי שנוכחים כאן. חבר הכנסת אברהם שפירא, שנבחר לכנסת אתי ב-1981, חבר הכנסת אברהם ורדיגר שקדם לי בכנסת, חברת הכנסת מאשה לובלסקי שהיתה כאן והנה היא חזרה, חבר הכנסת אלכס גולדפרב, שגם הוא עוזב את הכנסת, וחבר הכנסת כ"ץ-עוז – לכל אלה מחברי שהחליטו שלא להיבחר פעם נוספת אני מאחל בריאות טובה ואריכות ימים, ותודה רבה לכם בשם חברי שאינם כאן ושלא מצאו לנכון לאחל לכם בריאות טובה ואריכות ימים.

אברהם ורדיגר (יהדות התורה):

תודה רבה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. אתה רואה, חבר הכנסת רן כהן, שהחלטתי נכון? למלה טובה תמיד יש מקום.

רן כהן (מרצ):

האמן לי, אני חושב שהטעות היחידה שהוא עשה היא, שהוא לא המתין עוד שעה והיה מאחל לכולם ולא רק לאלה שנוכחים.

דן תיכון (הליכוד):

אני מאחל רק למי שנוכח כאן.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת רן כהן, הוא איחל לאלה שבאופן מפורש בכלל לא מועמדים, והוא לא הבחין בין מפלגה למפלגה.

אברהם שפירא (יהדות התורה):

הוא שכח את חבר הכנסת גדעון פת ואת חבר הכנסת משה נסים.

דן תיכון (הליכוד):

בירכתי רק את אלה שנוכחים כאן.

היו"ר ד' שילנסקי:

אתה תברך אותנו, אתה תאחל לו הצלחה.

אדוני השר, בבקשה.

שר לביטחון פנים מ' שחל:

אני רוצה לומר לחבר הכנסת רן כהן, שחבר הכנסת דן תיכון דיבר דברי חיוב במליאת הכנסת.

רן כהן (מרצ):

בסוף ימיה לכנסת יש השפעה בכל זאת.

היו"ר ד' שילנסקי:

תראו איך בחוץ, ברחוב, יש מלחמות יהודים ופה בכל אופן אפשר להתבטא בניחותא וברוח טובה ואפילו ללחוץ על השעון להצבעה. אדוני השר, מאחר שהוחלט על דיון במליאה, זו תהיה סיבה ליושב-ראש הכנסת לכנס עוד ישיבה.

הצבעה מס' 4

בעד ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום – 6

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום של הכנסת נתקבלה.

היו"ר ד' שילנסקי:

שישה בעד, אין נגד, אין נמנעים. אני קובע, שהצעתו של חבר הכנסת דן תיכון, בנושא הדוח החרף של מבקרת המדינה, המעיד על ליקויים חמורים ותפקוד לקוי ובלתי תקין של משרדי הממשלה, עובר לדיון במליאת הכנסת.

שימוש בנשק והתגברות האלימות במערכת הבחירות

היו"ר ד' שילנסקי:

ועתה, חבר הכנסת רן כהן מוזמן להעלות את הנושא: שימוש בנשק והתגברות האלימות במערכת הבחירות. בבקשה. בהתאם לליברליות שיש היום, אני כבר מעמיד את השעון על 12 דקות.

דוד צוקר (מרצ):

לא. צריך ללכת.

היו"ר ד' שילנסקי:

אתה רוצה לקפח דווקא את החבר שלך? אם הוא יהיה זקוק לדקה נוספת, גם כן לא נלך לרב.

רן כהן (מרצ):

אדוני היושב-ראש, אדוני השר, אמש בשעה 18:00, לפנות ערב, בצומת עמק-המצלבה בירושלים, איישו את הצומת נערו ונערים ממרצ ומהעבודה. לפתע הגיעו ועצרו שתי מכוניות; האחת מסוג טנדר "יונדאי" לבן שמספרה 04-853-67, והשנייה ג'י.אם.סי. חומה, שמספרה 06-972-66. אדוני השר, מתוך המכוניות יצאו כ-15 צעירים אנשי הליכוד מצוידים באלות, בסכינים ובמכשירי קשר. תוך שניות הם השחיתו את כל השלטים בצומת, כשהם צועקים ומאיימים על הנערות והנערים שמיהרו להתקשר למשטרה, אך המשטרה לא הגיעה.

בערב הוגשה תלונה במשטרת ירושלים, ושם הסתבר, שמספרי המכוניות האלה נמסרו בעבר למשטרה פעמים מספר כמכוניות שמשרתות בריונים שמתנכלים לפעילי מרצ והעבודה, ומאומה לא נעשה. מספר התלונה מאמש, אדוני השר, הוא 041. ועתה נשאר לי ולכולנו רק לראות אם הפעם המשטרה תעשה משהו.

אדוני היושב-ראש, יריות האקדח ברגליו של פעיל העבודה בהרצלייה וההצתות של סניפי מרצ בהוד-השרון, בכפר-סבא, ואמש גם בבתי-ים, הן תופעות מסוכנות ביותר, אבל במידה מסוימת גם מוזרות. מדוע הן מוזרות? הלוא מערכת הבחירות הזאת נחשבת רגועה ואנמית, לפחות מאז שינה יושב-ראש

הליכוד, ביבי נתניהו, את מנהגיו לאחר רצח ראש הממשלה רבין, זכרו לברכה, ב-4 בנובמבר, ומאז הוא מציג פוזה לאומית דמוקרטית ורגועה. מערכת הבחירות איננה מתלהמת. אז איך זה בכל זאת קורה שמשתמשים בנשק חם ויורים בפעילים של מפלגות אחרות? על מה? בהתקוטטות על הדבקת כרזות ופלקטים, דברים שהם באמת חסרי כל עוצמה מסעירה מבחינת הפעילים.

אני רואה כאן שתי תופעות שמסבירות את העניין. התופעה הראשונה, אדוני השר, היא שכירי הבחירות, שחלקם עובדים זרים, שמשמשים היום את שלטי העבודה או הליכוד: רומנים תומכי השלום הבטוח של ביבי נתניהו, טורקים תומכי הביטחון הבטוח של שמעון פרס, או תאילנדים שמטפסים על עמודי חשמל או גדרות וגשרים ותולים או מסירים שלטים של העבודה והליכוד. תופעה מחרידה, מגעילה, של עובדים שתמורת 13 שקלים לשעה עושים היום את מערכת הבחירות של מדינת ישראל. זה מראה על כמעט מותה של האידיאולוגיה ושל הפוליטיקה, בשעה שהארגון והכסף והכוח הם שעושים את הדברים. אז מה הפלא כאשר משתמשים באלה, שתהיינה תופעות קיצוניות ונוראות כמו אלימות שמשתמשת במערכת הבחירות?

אבל יש לי עוד הסבר לעניין, ואני מדבר כרגע על הדבר מאוד מאוד בזהירות ומאוד מאוד בדיוק. אין ספק, שמי שאשם בריונות הזאת, בירי, בהשחתה, בשרפה, הם אלה שעושים את הפעולה הזאת, הם עצמם. הם הבריונים, והם צריכים להיתפס ולעמוד לדין. ואת זה צריכה לעשות המשטרה.

אבל יש גם אחריות נוספת, והאחריות היא פוליטית ומוסרית, של מי שמעסיק את האנשים האלה, מי ששולח אותם, כמו את אלה בטנדרים אתמול בעמק-המצלבה בירושלים. כי למישהו צריכה להיות אחריות כאשר הוא מממן ומשלם ונותן רכב ומכשירי קשר, וקונה סכינים, ושולח אותם לעבודה. את זה, לדאבוני הרב, עושה הליכוד. ברור לחלוטין. לא תמצאו את זה בצד של מרצ, אף פעם.

ובכן, יש גם אחריות נוספת, לא רק אחריות ניהולית וארגונית של מי שמשלח, אלא גם אחריות פוליטית. משום שמה אני קורא ומה אני שומע יום יום, ארבע פעמים ביום בארבע מהדורות, 50 פעם אותן סיסמאות: פרס יחלק את ירושלים. נו, אני באמת שואל: מה, האם אנשי הליכוד לא יודעים שזה שקר גס, מטונף ונתעב? אבל מה המטרה? מה משיג מי שאומר את זה? הוא מנסה להשיג כמה קולות, אבל תוך כדי השגת הקולות האלה הוא יודע, שמי שאומר שפרס יחלק את ירושלים שולח אנשים חמומי מוח, שלחץ הדם שלהם עולה לרמה של אלף, כי בתנאים מסוימים משתמשים באקדחים.

ומה עוד אומרים? אומרים: הממשלה מעבירה את הביטחון לידי ערפאת. מה, באמת, האם אלה שכותבים את הסמאות בליכוד לא יודעים איזה שקר נבזי זה? הרי רק בימים האחרונים אנחנו רואים את ההצלחות של כוחות הביטחון, ואנחנו רואים מה נעשה באמת על-ידי הרשות הפלשתינית, שיחד עובדים נגד הטרור. האם זו העברת הביטחון לידי ערפאת? אלא מה זה בא לעשות? שוב, להסעיר את הדם, להרתיח אותו. ובאמצע הלילה, ב-03:00–02:00, לפנות בוקר, נמצא בריון ששולף אקדח ויורה.

ועוד אומרים: הכסף יהיה לשכונות, ולא לרשות הפלשתינית. שוב, אנשים יודעים את האמת לאמיתה. מדינת ישראל לא מחזירה לפלשתינים יותר מ-80% מהכספים שאנחנו גובים מהפלשתינים עצמם בתור מכס ומסים. כלומר, בעצם אנחנו בכלל מרוויחים עליהם. אבל אין בעיה לומר בטלוויזיה וברדיו, שהממשלה הזאת, ממשלת העבודה ומרצ, מעבירה כספים מהשכונות לרשות הפלשתינית. שקר גס, נבזי. אבל מה? מסית, פועל על עקרון השיסוי וההסתה. ולאחר מכן נמצא מישהו, שהוא המוציא לפועל, שלוקח את האקדח ויורה.

ובכלל, אחרי ששמעתי אתמול את ביבי נתניהו שהוא מתעתד להעביר מיליארד דולר בשנה, כל שנה, להתנחלויות, הייתי שואל אותו: מאין בדיוק הוא מתכוון להוציא את זה? מהשכונות? מהכבישים? מהמחלפים? מהחינוך? מהבריאות? מיצירת מקומות עבודה חדשים? מאין הוא הולך להוציא את זה? אולי יגיד לנו?

יוסף אחימאיר (הליכוד):

מה, אלה לא יהודים? לא אזרחי ארץ-ישראל?

רן כהן (מרצ):

כולם אזרחי מדינת ישראל.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

אז מה הדיבורים המסיתים האלה?

רן כהן (מרצ):

דרך אגב, זה מותר. מותר לממשלה שלנו להפסיק את ההזרמות להתנחלויות משום שנבחרה ממשלה אחת, ויהיה מותר לממשלה אחרת, בשנת 2040, להיבחר ולהזרים את הכסף להתנחלויות. מי שייבחר בצורה דמוקרטית, יהיה מותר לו.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

ב-1996.

רן כהן (מרצ):

ב-1996 אנחנו נמשיך לשלוט, אתם תישארו באופוזיציה.

אדוני השר, בלתי אפשרי שהממשלה לא תתחיל לפעול בעניין הזה, אם אנחנו לא רוצים מערכת בחירות אלימה. ואני פונה לחברי בליכוד: שימו לב, איך כל הזמן, אבל כל הזמן, הבריונים יוצאים מהצד שלכם, ואתם צריכים להיות המתנצלים. תודה רבה.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

אם אתה חי מפי כלי התקשורת, אז זה כך.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. אדוני השר, בבקשה.

רן כהן (מרצ):

עובדה שאני אף פעם לא צריך להתנצל, כי לי אין בריונים.

דן תיכון (הליכוד):

ככה אתה חושב.

היו"ר ד' שילנסקי:

הנה עכשיו תשמע את השר חולק על דעתך. כי כך יוצא – חבר כנסת מדבר, השר חולק על דעתו.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

היו"ר ד' שילנסקי:

אני רוצה, כמובן, לציין לפרוטוקול, שזה נאמר בהומור. בבקשה, אדוני השר.

שר לביטחון פנים מ' שחל:

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, מעולם לא חלקתי על דעה, אלא תמיד ניסיתי להגיד את האמת. וגם במקרה זה אני רוצה להתחיל בציטוט מדוח צח"מ, מרחב דן, שהובא אלי היום, על תיק

פלילי 1414/96, של תחנת הרצליה. אני מצטט מדוח של צוות החקירה של מרחב דן במשטרת ישראל, שהעביר ללשכתי סיכום ביניים של חקירת התיק הזה, מתחנת הרצליה של משטרת ישראל, ושעניינו פציעת פעיל של מפלגת העבודה מירי שבוצע על-ידי פעיל מפלגה אחרת.

אני מבקש לקרוא לכם מתוך הדוח המשטרת: בתאריך 15 למאי 1996, סמוך לשעה 04:30, ברחוב הרב קוק פינת בר-כוכב בהרצליה, נורו יריות מאקדח לעבר פעיל מפלגת העבודה ארתור ירוסקי, על-ידי פעיל מפלגת הליכוד שהיה יחד עם חבריו. הרקע למעשה הוא סכסוך בין הצדדים בקשר להדבקת מודעות תעמולה על לוחות המודעות ושמירה עליהם. כתוצאה מהירי נפגע פעיל העבודה ברגלו משני קליעים ונזקק לטיפול רפואי בבית-חולים. הרכב שבו היו פעילי המפלגה האחרת נמלט מהמקום. הרכב מסוג "פיאט" לבן נמצא, והוברר כי אכן הושכר לליכוד. ברכב נמצאה, בין השאר, סכין יפנית.

עד כאן הדוח המשטרת. את המשכו אני מעדיף שלא לקרוא בפומבי, מאחר שהוא מפרט את כיווני החקירה ושיטות החקירה וכן את פרטי העצורים.

אדוני היושב-ראש, הירייה הבאה היתה רק שאלה של זמן. במקום שיורים בראש ממשלה, יורים גם באזרחים פשוטים. עוד לא נדמו הדי היריות ההן בכיכר מלכי-ישראל, עוד לא יבשו הדמעות, וכבר קרב רחוב בדרג נמוך יותר – – –

רבתי, נציגי יהדות התורה.

אברהם רביץ (יהדות התורה):

המאוחדת.

רן כהן (מרצ):

סוף סוף היא מאוחדת.

אברהם שפירא (יהדות התורה):

רן כהן גורם לזה שנהיה מאוחדים.

שר לביטחון פנים מ' שחל:

אני שמח שהוא מביא תועלת חיובית באיזה תחום.

רן כהן (מרצ):

אני חושב שמי שגורם לזה הוא מפלגת העבודה.

שר לביטחון פנים מ' שחל:

— — — סביב פעילי העבודה בהרצלייה באותו ערב, שלא חשבו לסמן שטח סטרילי. לא ניתן להלביש את המדינה כולה בשכפ"צים, אבל השיעור הגדול שחשבנו שנלמד במסע מכיכר מלכי-ישראל אל הר-המנוחות, הר-הרצל, לא נלמד. חשבתי לתומי, שבחדר הטראומה של בית-החולים "איכילוב", לפני חצי שנה בדיוק, למול ראש ממשלתנו המונח מת, נוסדה מדינת ישראל החדשה, זו שמדברים בה וצועקים בה ומתווכחים בה אבל האלימות אינה נכנסת לתחומה.

שלוש יריות אקדח קבעו את מועד הבחירות, שינו מהלך ההיסטוריה. מישהו עוד עלול לחשוב, שזו הדרך; מישהו יכול להאמין, שקולות הירי נשמעים יותר מקולות הוויכוח הדמוקרטי והאמירות הענייניות, שהאקדח הוא כלי ההצבעה וההכרעה שלנו. מי שברא את האווירה הזאת והכשיר את המטווח הפוליטי, צריך גם לסלק אותו אל מעבר לים, אל המדינות החשוכות והפרימיטיביות ביותר ביקום, לא אל מדינה המשגרת לוויין לחלל, ובאותו שבוע גם מתנהל בה קרב יריות כחלק ממערכת בחירות. וזו לא ליבריה, חברי – ישראל, מעצמת ההיי-טק והטכנולוגיה.

כשר המשטרה אני חרד לא רק מהאלימות הפוליטית המפילה קורבנות, אלא גם מהאלימות הגואה כלפי נשים בבתיהן, כלפי חיות העוברות התעללויות ברחובותינו, כלפי ילדים מוכים, כלפי מורים מאוימים, כלפי נהגים אלימים מול עמיתיהם בכבישים. הצעקה והיד המאוגרפת כבשו יותר מדי חלקות במדינה הזאת. ולא די לומר שהחום הגובר הוא הסיבה; משהו רע קורה לנו. אסור שבכל חצי שנה נערוך חשבון נפש מחדש.

רבותי חברי הכנסת, אני לא מחפש היום וכאן את האשמים. האשמים יודעים בדיוק מי הם, וגם העם מבחין, כשזה קרה בפעם הראשונה, כשזה קרה בפעם השנייה, כשזה קרה בפעם השלישית, ובכל הפעמים האלה שזה כמעט קרה. בכל פעם שמתעורר המושג הזה, אלימות פוליטית, אני נזכר בנערים המשחרים לבואו של יצחק רבין, זיכרוננו לברכה, אל ביתו בירושלים. הם היו עומדים שם, עיניהם מלאות שנאה, והאש בעיניהם הדליקה בובות ודגלים. וכבר נאמר בהיסטוריה ונלמד בה, כי במקום שבו שורפים ניירות שורפים גם בני אדם, ושרפו. מי שהדליק את השנאה בעיני הילדים –

דן תיכון (הליכוד):

אתה לא חושב שאתה מגזים?

שר לביטחון פנים מ' שחל:

— — צריך לכבות אותה. היא פוגעת בכולנו. לפני חצי שנה היא יצאה משליטה ולא חזרה, כך מסתבר.

לחבר הכנסת דן תיכון: אני אינני מגזים. הגזמה היא כשאתה אומר דבר והוא לא קורה, לא מתרחש. אין שום הגזמה באמירה, כאשר הדברים שקורים בפועל גרועים פי כמה מכל התרעה שהיתה בבית הזה, ועל-ידי, עוד ביולי 1995.

היו"ר ד' שילנסקי:

השר שחל, תסלח לי, ובאמת אל תקבל את זה פוליטית — — —

שר לביטחון פנים מ' שחל:

אני לא מקבל את זה פוליטית, אני מדבר מתמצית לבי.

היו"ר ד' שילנסקי:

מה שאני רוצה להגיד לך — אל תקבל פוליטית — אבל הדוגמה שהבאת בקשר לכך שבמקום ששורפים ספרים שורפים אחר כך גופות, הרי היא מיוחסת לגרמניה בראשית עלות הנאציזם, וזו השוואה עם מה שקרה בגרמניה. אני בטוח שאתה לא התכוונת, אבל יכול להיות שאנשים יקבלו את זה כאילו אתה משווה, שהנה הגענו פה למצב עד כדי כך קיצוני. הייתי מציע לך: הרי השוואה היא ייחודית, על-מפלגתית, ועל מנת שלא יבינו אותך לא נכון, אולי תחזור בך מן הדוגמה הזאת.

שר לביטחון פנים מ' שחל:

אדוני היושב-ראש, שרפו ספרים לא רק בתקופה הנאצית. שרפו אותם גם בתקופת האינקוויזיציה, שרפו אותם גם בצ'ילה, שרפו אותם גם באמריקה הלטינית, ושם הרגו אנשים. לכן הבאתי את הדוגמה, לא דווקא הדוגמה הידועה של שרפת הספרים בברלין. אני מביא אותה כתופעה שהיתה, והיתה צריכה לחייב את כולנו להתייחס אחרת.

היו"ר ד' שילנסקי:

האמרה המיוחסת להיינריך היינה, ואוריגינלית היא מתכוונת לנושא גרמניה. אני פשוט הצעתי לך הצעה ידידותית, למען לא יבינו אותך לא נכון.

שר לביטחון פנים מ' שחל:

אני אומר לך במונחים הכי פשוטים: מעולם לא האמנתי שבמדינת ישראל יכול להתרחש רצח פוליטי של ראש ממשלה. אני התרעתי בין הראשונים בבית הזה, בנאום ביולי 1995, וכאן פניתי לחברים וביקשתי ריסון, כי חששתי שהדבר הזה יגיע לפגיעה בנפש. איש מאתנו לא האמין ולא העלה על דעתו שבישראל יקרה מה שקורה במדינות אחרות, שבגלל ויכוח בין פעילי מפלגות יוציאו אקדח ויירו, או שבמכונית שבה נוסעים יש סכין יפנית. לשם מה? לאיזה צורך?

דן תיכון (הליכוד):

מגרדים את השלטים.

שר לביטחון פנים מ' שחל:

אני אינני יודע, חבר הכנסת דן תיכון, אני רק יכול לומר לך כשר המשטרה: ביום הבחירות, אולי בפעם הראשונה, נהיה עם כוח אדם של 30,000 שוטרים, כי החשש הזה קיים.

דן תיכון (הליכוד):

זה לא מספיק.

שר לביטחון פנים מ' שחל:

יכול להיות. תן תקציב יותר גדול.

אדוני היושב-ראש, משטרת ישראל שאני מופקד עליה, ועם ישראל, שעליו מופקדים כולנו, כל יושבי הבית הזה, צריכים לעשות את הכול כדי לסלק את התופעות הללו מהחיים הפוליטיים ומהחיים הישראליים בכלל. את המתים אי-אפשר, לצערי, להשיב אל הבית הזה, אבל את הדרה ותפארתה של מדינת ישראל אולי עוד אפשר, וזה תלוי בכולנו, במסרים שלנו, אפילו בקריצות שלנו. כל אחד מאתנו יהיה אשם בירייה הבאה, והאשמים יהיו אשמים יותר.

אני מבקש לסיים בשיר מתוך ספרו החדש של המשורר נתן זך: "כיוון שאני בסביבה".

הוא כותב על מנוחה: "הים הזה מלא/ הים ההוא ריק/ העצים האלה ירוקים/ אין צבע מתאים לעצים ההם/ כמה יפה המקום הזה/ במקום ההוא אין מקום/ כמה צבעוני העולם הזה/ העולם ההוא נפלא וחיוור/ לא מסנוור/ כמה זמן היינו בדרך/ הנה הגענו, אנחנו פורקים/ מעלינו את שלא ניתן לפרוק/ אנחנו נחים עכשיו/ היינו בכל מקום/ נותר עוד מקום אחד שבו לא היינו/ הבה נקום ונהיה".

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, טוב עשה חבר הכנסת רן כהן שהעלה את ההצעה והתריע על תופעה. אני השתדלתי כאן לבוא ולהגיד את תמצית לבי על הכאב שאני באמת כואב כשאני רואה את הבית הזה ריק מכיסא אחד, מיותר מאדם אחד, שנרצח בגלל עמידה על דרכו. ראינו את הסימנים לפני כן, ואף אחד מאתנו שלא יבוא ויגלגל עיניים לשמים. ראינו אותם בהסתה, באמירות, בשימוש במונחים שלא היה אפשר לעבור עליהם לסדר-היום כלפי מצביא ומנהיג בישראל. והנה מערכת הבחירות הזאת, שהיא לא מתחממת – ואולי טוב כך – מחוממת על-ידי שליחים, שרואים כאילו בשליפת האקדח נורמה לחיסול ויכוחים. על זה צריך להתריע, ועל הבחור שמכבה סיגריה על צווארו של נער אחר שעומד שם ומחלק פתקים.

אני בא ואומר את הדברים האלה מטעם כולם, בפני כולם. אני אומר זאת, מפני שהשימוש בדיבורים שיש בהם אמירה חורגת מהמקובל יש בו בעיה.

אני לא אדבר דברי נימוסין בלבד. אדוני היושב-ראש, אתה הערת לי הערה, ואני אעיר לך הערה אחרת. דבר אחד מקומם אותי מאז תחילת שנות ה-80 ועד היום – החלוקה הזאת למחנה לאומי ולמחנה לא-לאומי. בעיני יש בכך קונוטציה של אבי כל אבות ההסתה שהיתה והתחוללה. מי שיזם וטיפח את המונח הזה זרע את זרע הפירוד בעם בחלוקה בין נאמנים ללא-נאמנים. לחלוקה הזאת היתה ויש משמעות.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

יש נאמנים לשלום ואחרים שלא נאמנים לשלום?

שר לביטחון פנים מ' שחל:

באחת הישיבות האחרונות של הבית הזה אני אומר את הדברים בכאב רב. אם אכן רואים את הדברים האלה בחומרה, תנסו להתנער גם ממונחים שהושאלו לצורך רווח פוליטי מסוים ברגע מסוים ומשאירים צלקות לאורך זמן בעיקר בלבותיהם של האנשים הצעירים.

אני מציע לחבר הכנסת רן כהן להסתפק בתשובתי. זה רעיון פרלמנטרי מצוין לסיים בו את הכנסת הזאת, בתקווה שהכנסת הבאה תלמד ותפיק לקחים ממה שנאמר גם בהצעה זו.

דן תיכון (הליכוד):

אתה ממש חכם. נהגת כעסקן פוליטי זעיר. תתבייש לך. אפילו כאן לא יכולת להתעלות?

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת רן כהן, אתה מסכים להצעת השר?

רן כהן (מרצ):

אני מסכים, אבל מבקש שהמשטרה אכן תפעל.

דן תיכון (הליכוד):

שר המשטרה אפילו לא מבקש שיענו לו וייתייחסו לדבריו. חבל.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת דן תיכון, אתה ביקשת להציע להסיר את ההצעה מסדר-היום, אבל יש משחק פרלמנטרי בבניין הזה.

דן תיכון (הליכוד):

אני אראה לכם כמה עשרות תלונות אני מקבל עליכם מדי יום ביומו.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני ראיתי איך דן תיכון כותב ומכין את הטיעון שלו, והנה הוא נשאר עם הטיעון.

דן תיכון (הליכוד):

נכון.

היו"ר ד' שילנסקי:

בזה סיימנו את הנושא הזה.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר ד' שילנסקי:

הודעה לסגנית מזכיר הכנסת.

סגנית מזכיר הכנסת ש' כרם:

ברשות היושב-ראש, הנני מתכבדת להודיע, כי הונחה היום על שולחן הכנסת החלטת ועדת האתיקה בעניין הקובלנה שהוגשה על-ידי יושב-ראש הכנסת נגד חבר הכנסת טלב אלסאנע. תודה.

הצעת חוק השיפוט הצבאי (תיקון מס' 31), התשנ"ו-1996

(קריאה שלישית)

היו"ר ד' שילנסקי:

יש לנו עוד סעיף על סדר-היום, אבל אינני בטוח שאנשים ידעו על מה מדובר. צריך רק להצביע, ואינני בטוח שידעו על מה מצביעים.

רן כהן (מרצ):

הצעת חוק השיפוט הצבאי.

היו"ר ד' שילנסקי:

כתוב פה: הצעת חוק השיפוט הצבאי (תיקון מס' 31), התשנ"ו-1996, קריאה שלישית.

דן תיכון (הליכוד):

אבל מה הבעיה? אולי מישו יציג את הנושא? הרי לא יעלה על הדעת שבקריאה שלישית פתאום נצביע בלי לדעת על מה.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מתלבט איך לנהוג.

שר לביטחון פנים מ' שחל:

אפשר להצביע. מדובר על תיקון טכני, וזה לפי דרישת הממשלה.

היו"ר ד' שילנסקי:

בכנות, אני עומד בפני מצב מאוד משונה. מדובר על הצבעה בקריאה שלישית, אבל אני למשל אינני יודע במה מדובר.

שר לביטחון פנים מ' שחל:

הבוקר היתה הצבעה על חוק המושבים, היה בדיוק אותו דבר ולא שמעתי שמישהו העיר.

דן תיכון (הליכוד):

זה לא כך. אתה יודע כמה מאמרים נכתבו על הנושא הזה?

היו"ר ד' שילנסקי:

עוד רגע, נייתי ספר ונחזי.

דן תיכון (הליכוד):

יש עוד סעיף על סדר-היום?

היו"ר ד' שילנסקי:

לא, זה הנושא האחרון.

דן תיכון (הליכוד):

כך חולפת לה תהילת הכנסת.

היו"ר ד' שילנסקי:

סעיף 129 לתקנון אומר: "כתום ההצבעה בכל סעיפי החוק תתקיים מייד הקריאה השלישית, בה תצביע הכנסת, ללא דיון נוסף, על הנוסח הסופי של החוק כולו כפי שנתקבל בקריאה השנייה; והוא כשלא נתקבלה הסתייגות בקריאה השנייה ולא הוצבע בה על גרסאות שונות לסעיף אחד".

שר לביטחון פנים מ' שחל:

אלה רק תיקונים טכניים.

דן תיכון (הליכוד):

לא משנה. אתה לא יודע על מה מדובר ואני לא יודע על מה מדובר ואתה רוצה שיכבדו אותנו כמחוקקים.

היו"ר ד' שילנסקי:

חברי הכנסת, אני לוקח דוגמה ממני עצמי, אני לא יודע מה להצביע ולכן אינני נוהג כאן בלב שלם. יש לי ברירה לא להצביע ואותה ברירה יש לכל אחד שלא יודע על מה להצביע.

בהתאם לתקנון ובהתאם למה שמוסבר לי, ואני הגעתי לסוף הדיון הבוקר, בחוק הנקרא חוק המושבים רצה שר המשפטים לדבר, אבל היושב-ראש ומזכיר הכנסת קבעו ופסקו שהוא לא יכול לדבר. לכן אפשר לגשת רק להצבעה.

אברהם ורדיגר (יהדות התורה):

אבל הוא דיבר.

היו"ר ד' שילנסקי:

שר המשפטים לא דיבר.

דן תיכון (הליכוד):

יושב-ראש הוועדה דיבר.

אני אסביר מה הבעיה. החוק הורד לוועדה לצורך תיקונים. מן הדין שיושב-ראש הוועדה יעלה ויסביר במה מדובר, כדי שאנשים יוכלו להצביע. הרי לא סתם העבירה הכנסת את החוק בחזרה לוועדה.

היו"ר ד' שילנסקי:

לאור ההסבר שלך, אני מקבל זאת ומבקש מחבר הכנסת דדי צוקר לעלות ולהסביר. אני לא מבין למה נכתב פה רק "הצבעה".

דוד צוקר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, הצעה זו הובאה לבית לפני כשבועיים. היא עוסקת בקיצור תקופת המעצר עד הבאה בפני שופט צבאי מ-24 ימים לארבעה ימים.

בקריאה השנייה עברה הסתייגות שלי, שאמרה: לא רק שהתקופה תקוצר לארבעה ימים, אלא בעוד שנתיים עד הבאה בפני שופט צבאי יוכלו לעבור רק 48 שעות. במקביל, גם במשפט האזרחי קיצרנו מ-48 שעות ל-24 שעות.

הנושא הועבר לוועדת החוץ והביטחון, ושם הצטרפו נציגי צה"ל להסתייגות ולא התנגדו לה. נעשו התיקונים הניסוחיים הדרושים, ועתה מובא החוק הזה להצבעה בהסכמת צה"ל, משרד הביטחון וועדת החוץ והביטחון וכל מי שעסק בו.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה. חברי הכנסת, אנחנו ניגשים להצבעה, השעון מופעל.

בעד החוק – 6

נגד – אין

נמנעים – אין

חוק השיפוט הצבאי (תיקון מס' 31), התשנ"ו-1996, נתקבל.

היו"ר ד' שילנסקי:

שישה בעד, אין נגד, אין נמנעים. אני קובע, שחוק השיפוט הצבאי (תיקון מס' 31), התשנ"ו-1996, נתקבל בקריאה שלישית.

חברי הכנסת, אינני יכול להכריז שזו הישיבה האחרונה של הכנסת. תיאורטית יכולה עוד להיות ישיבה נוספת. לכן אני מכריז רק שמייצגנו את סדר-היום, ועם המכה בפטיש תמה ישיבה זו.

דן תיכון (הליכוד):

כך חולפת לה תהילת הכנסת.

הישיבה ננעלה בשעה 13:28.